

KUOPIO

Kuopiolaisten hyvinvoinnin tilannekatsaus

Vuosiraportti 2025

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma

Mikä on vuosiraportti?

Vuosiraportti nostaa keskeisimmät muutostrendit ja päivittyneet tiedoltaan laadukkaat tilastotiedot asukkaiden hyvinvoinnista viimeisimmän vuoden ajalta. Joiltakin osin tuodaan esiin myös keskeisiä tilastoja, joiden päivitysväli on harvempi.

- Vain osa valtuustokausittain seurattavista hyvinvointiin liittyvistä tilastolähteistä päivittyy vuosittaiseen tarkasteluun. Vuositarkastelu keskittyy päivittyneisiin tietoihin ja kehitystrendeihin. Aikuisväestöä koskevaa hyvinvointikertomukseen määriteltyä tuoretta tilastotietoa ei juurikaan ole saatavilla tämän vuosiraportin laadintahetkellä.
- Tämä vuosiraportti on rakentunut vuonna 2025 voimassa olevan hyvinvointisuunnitelman pohjalta.
- Hyvinvointikoordinaattori on koonnut raportin ja tilastot 17.3 – 23.3.2026. Vuosiraportissa tuodaan esille keskeisiä nostoja myös hyvinvoinnin edistämisen työstä: toimintaa koskevat kuvaukset onnistumisista ja kehittämiskohteista on kerätty maaliskuussa 2026 toimialoittain pääasiassa toimeenpanevan hyvinvointiryhmän jäseniltä sekä uuden valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman 2026 – 2030 suunnitteluun osallistuneilta Kuopion kaupungin virkahenkilöiltä.
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä. Kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. (Sote-järjestämislaki)
- Laaja lakisääteinen hyvinvointikertomus, joka laaditaan jokaisen valtuustokauden alussa, toimii vuosikertomusta kattavampana tilastollisena kokonaiskertomuksena sisältäen noin 110 erilaista indikaattoria . Hyvinvointikertomus ei kuitenkaan sisällä välttämättä kaikilta osin tuoreimpia tilastotietoja, kuten vuosikertomus.

Sisältö

1. Ensimmäisessä osiossa kerrotaan tiivistetysti hyvinvoinnin kokonaiskuvasta. Tarkoitus ei ole syventyä kehityksen trendilukuihin ja tarkastella eri muuttujia. Se tapahtuu vuosiraportin toisessa osiossa.

2. Toisessa osiossa keskitytään keskeisiin lukuihin yleisesti lasten, nuorten ja aikuisten osalta sekä hyvän elämän elementtien mukaisesti. Lisäksi tarkastellaan yleistasolla hytekerroimen ja Teaviisarin kehitystä.

3. Kolmannessa osiossa nostetaan esiin keskeisiä onnistumisia ja kehittämisen paikkoja toiminnassa.

Lisätietoja raportista antaa:

Anne Sahrjo, hyvinvointikoordinaattori

anne.sahrjo@kuopio.fi

1. Tiivistetysti hyvinvoinnista

2. Keskeisiä lukuja lapsista, nuorista ja aikuisista

Hyvän arjen rutiinit

Hyvän elämän kanssakulkijat

Hyvän elämän innostajat

Hyvän elämän toimeentulo

Hyvän elämän asuinympäristö

Teaviisari

Hytekerroin

3. Keskeisiä onnistumisia ja kehittämisen paikkoja toiminnassa

1. Tiivistetysti vuodesta 2025

Vuotta 2025 on värittänyt monet yhteiskunnalliset, globaalitkin haasteet ja niiden heijastevaikutukset koskettavat myös Suomea - samalla vaikuttaen suomalaisten hyvinvointiin.

Suomen julkinen talous on tilanteessa, jossa säästöjä on haettu monista julkisista palveluista ja rahoituksen kohdentamisesta. Nouseva työttömyys on ollut korkealla tasolla, ja ollut myös verrattain korkeimmilla tasoilla koko Euroopassa. Työttömyys on noussut myös Kuopiossa.

Kuopiolaisten hyvinvoinnin haasteet ovat liittyneet vuosien ajan korkeaan sairastavuuteen ja mielenterveyden haasteisiin, epäedullisiin elintapoihin, ylipainoon ja lihavuuteen. Kuopiossa korkea sairastavuus, vakavat mielenterveyden haasteet ja mielenterveyssyistä johtuva työkyvyttömyys on ollut koko maahan verrattuna korkea. Nuorten kohdalla korostuu ahdistuneisuus.

Monissa lapsia, nuoria ja aikuisia koskevissa tilastoissa huomataan myös naissukupuolen huonompi hyvinvoinnin tila ja epäedullisen kehityksen kasvu.

Avainlukuja, joiden kehitystä vuosiraportissa tuodaan esiin

Ympäristö

92 Poliisin häiriöindeksi

42 %

Alakoululaisista tapaturma koulumatkalla tai koulussa

132 Asunnotonta

50 %

Äänestysaktiivisuus

33 %

Nuorista tytöistä seksuaalisesti häiritty

11 %

Alakoululaisista 4. ja 5. luokkalaisista tytöistä seksuaalisesti häiritty

19 %

Nuorista kokenut syrjintää

Lapset ja nuoret

78 % Ei ole kiusattu koulussa lukukauden aikana

74 %

lasten ja nuorten tyytyväisyys elämään

10 %

Nuorten korkea positiivinen mielenterveys

19 %

Nuorten kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus

17 %

Nuorten koulu-uupumus

35 %

Fyysinen toimintakyky hyvinvointia häiritsevällä tasolla

42 %

Nuorista ei syö koululounasta päivittäin

10 %

Lasten ja nuorten yksinäisyyden kokeminen

36 %

Lasten ja nuorten kouluinnostus

10 %

Nuorista kokeillut laittomia huumeita

Aikuiset

14 %

Työttömien osuus työvoimasta joulukuussa 2025

**~8,5
tuhatta**

työntöntä työnhakijaa joulukuussa 2025

19 %

Nuorten työttömyys

4 %

Mielenterveysrusteisen sairauspäivärahan saajat

7 %

Työkyvyttö myyseläkke en saajat

10 %

Nuorten huolta herättävää päihteiden, tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista

**~4,6
tuhatta**

Rakennetyötöntä joulukuussa 2025

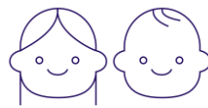
4 %

Mielenterveysistä työkyvyttömyys eläkettä saavat

Tiivistetysti kuopiolaisten hyvinvoinnin kehitys 2025

Ympäristö

Lapset ja nuoret

Aikuiset

Positiivinen kehitys

✓ Keskineliövuookrissa on tultu alaspäin

✓ Kuopiossa asunottomien määrä väheni hieman

✓ Joka kymmenes kuopiolaisnuori koki fyysistä uhkaa, hieman laskua edellisvuodesta.

⤴ Toisen asteen opiskelijoiden kokemus syrjinnästä laskussa

✓ Kuopion häiriöindeksi on laskenut ja verrattain alhainen

Negatiivinen kehitys

⤵ Luokan tai ryhmän ilmapiiriin kokee hyväksi enää puolet yläkoululaisista

⤴ Yläkoululaisista vajaa kolmannes on kokenut syrjintää

⤴ Koulumatkojen tapaturmissa hienoista nousua

⤴ Alaikäisten ilmoitetut epäillyt rikokset ovat lisääntyneet

⤴ Läheisten ystävien määrä noussut

✓ Kiusaaminen ja yksinäisyys on vähentynyt

✓ Seksuaalinen häirintä on laskenut, mutta luvut ovat silti huolestuttavan suuria

⤴ Tyytyväisyys elämään ja korkea positiivinen mielenterveys hieman nousseet

⤴ Valtaosa harrastaa jotain vähintään kerran viikossa

⤴ Koululounaan väliin jättää yhä useampi. Tytöt jättävät koululounaan syömättä poikia useammin

⤴ Koulu-uupumuksen kokeminen on lisääntynyt huomattavasti yläkoululaisilla

⤴ Pientä nousua alle 8h nukkuvissa nuorissa

⤴ Koulunostus on kasvanut

✓ Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus on kääntynyt laskuun toisen asteen opiskelijoilla

✓ Terveytensä keskinkertaiseksi tai huonoksi kokee viimevuotta vähäisempi määrä

⤴ Raittius on pysynyt samalla tasolla ja laittomien huumeiden kokeilu vähentynyt

⤵ Vähintään tunnin päivässä liikkuvien alakoululaisten määrä on laskenut

⤴ Nikotiinituotteiden käyttö on kääntynyt kasvuun

✓ Hengästyttävää liikuntaa vähintään tunnin viikossa harrastavien nuorten määrä on laskenut

⤴ yläkoululaisten kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus on nousussa

✓ Työkyvyttömyyseläkkeellä olevien ja mielenterveyssyistä eläkkeellä olevien määrä laskussa (2024)

✓ Yli 65v lonkkamurtumien osalta kehityksessä hienoista laskua (2024)

⤴ Työttömien määrä nousi noin tuhannella henkilöllä

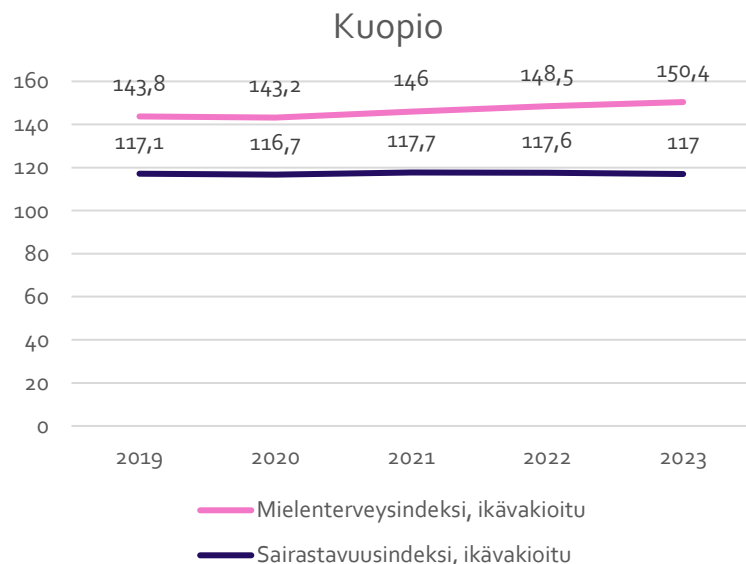
⤴ Nuorten työttömyys korkeaa. Nuorten aikuisten pitkäaikastyöttömyys kasvussa

⤴ Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden osuus nousussa

2. Keskeisiä lukuja lapsista, nuorista ja aikuisista lähemmin tarkastellen

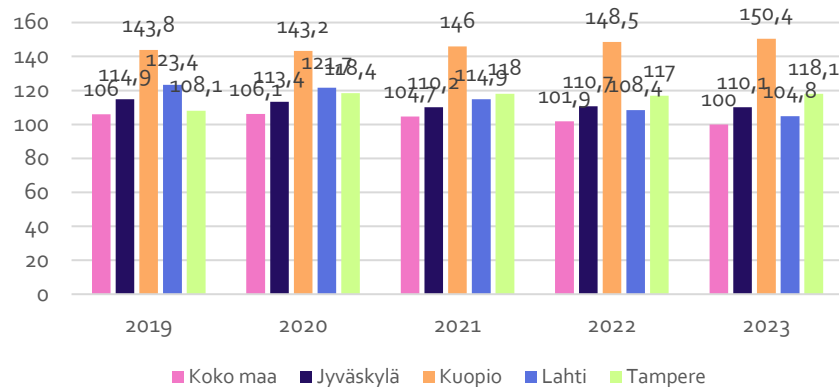
Tässä osiossa syvennyttään tarkastelemaan kuopiolaisten hyvinvointia kuvaavia lukuja tarkemmin. Kehitystä verrataan paikoittain koko maan sekä verrokkikaupunkien lukuihin. Useita lukuja avataan myös sukupuolittuneesta näkökulmasta sekä ikäryhmittäin. Kaikilta osin tuoreimmat tiedot eivät ole vuodelta 2025, mutta niitä on silti otettu lyhyesti mukaan yleiskuvan saamisen kannalta. Tilastojen tiedoista on tehty paikoittain tarkentavaa laskentaa eri joukkojen esiin saamiseksi. Kaikki tilastot eivät myöskään ole julkisesti saatavilla.

Kuopiossa sairastavuustrendi on muuta maata korkeampaa.

- Mielenterveys- ja sairastavuusindeksissä koko maan luku n. 100. Mitä isompi luku, sen yleisempää sairastavuus on.
- Mielenterveysindeksi ilmaisee vakavien mielenterveyteen liittyvien sairauksien ja tilojen yleisyyttä alueen väestössä suhteessa koko maan tasoon. Painottaa vakavat mielenterveyden ongelmat.
- Mielenterveyttä ja sairastavuutta kuvaavissa seurattavissa indekseissä ei tuoreita päivityksiä, viimeisimmät luvut ovat vuodelta 2023.

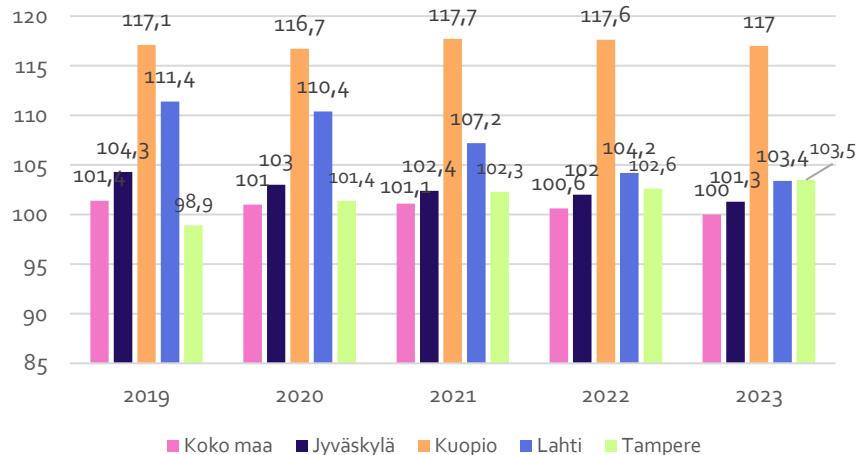
Mielenterveysindeksi, ikävakioitu

150
mielenterveysindeksi
117
sairastavuusindeksi

Kuopio erottuu verrattain suuremmilla luvuillaan

Sairastavuusindeksi, ikävakioitu

Sairastavuusindeksi koostuu kymmenestä erillisestä sairausryhmittäisestä osaindeksistä:

- syövät
- sepelvaltimotauti
- aivoverisuonitaudit
- tuki- ja liikuntaelinsairaudet
- vakavat mielenterveyden häiriöt
- tapaturmat
- muistisairaudet
- keuhkosairaudet
- diabetes
- alkoholisairaudet.

Työkykyisyys

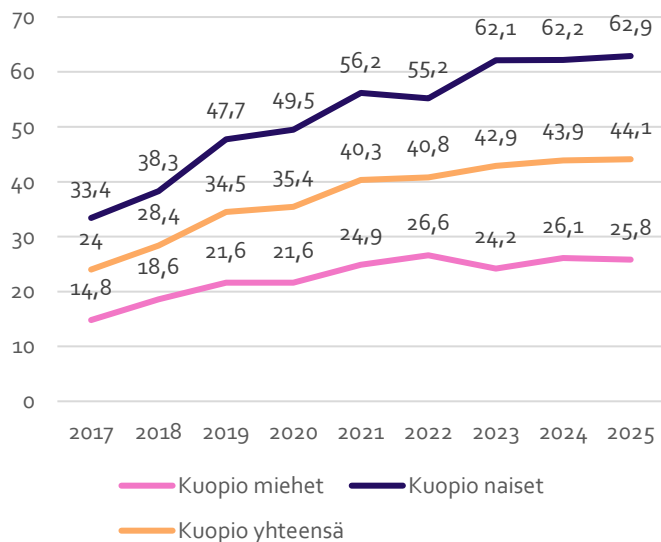
Jokainen menetetty päivä ansiotyöstä maksaa paitsi julkisia varoja, on myös poissa tuottavasta ja julkista taloutta vahvistavasta työstä. Väestön ikääntyessä ja iäkkäiden määrän kasvaessa julkiset menot kasvavat. Samanaikaisesti työikäisten työkykyisyyden ennustetaan heikkenevän. Suomessa neljännes vaarassa uupua tai jo uupunut. Yleisin syy työkyvyttömyyteen Suomessa on mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriö.(THL, TTL). Tuoreimmat tilastot ovat vuosilta 2024 ja 2025.

- Kuopiossa mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden osuus on kasvanut 24:sta 44:ään / 1000 vastaavan ikäistä seitsemässä vuodessa (2017-2025).
- Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden prosenttiosuus on samaa luokkaa, kuin mielenterveyssyistä johtuvassa työkyvyttömyyseläkkeessä.
- Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saavissa suuret sukupuolierot näkyvissä!

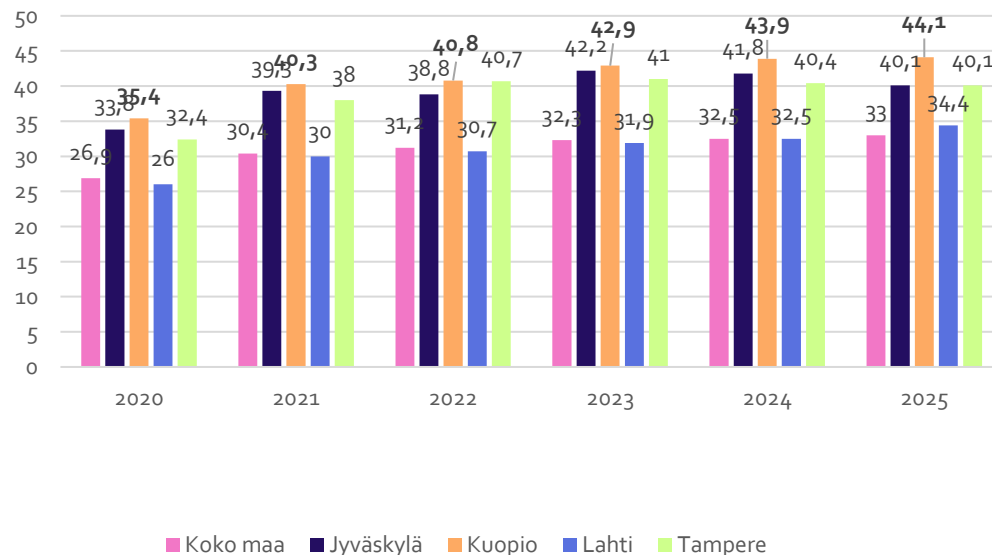

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden osalta miesten trendiluku on ollut maltillisemmin kohoava, kuin naisilla. Vuoden 2025 osalta miehillä jopa pienoista laskua. Muuhun maahan ja verrokkikaupunkeihin verrattuna mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saajien määrä on prosentuaalisesti korkeampi.

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

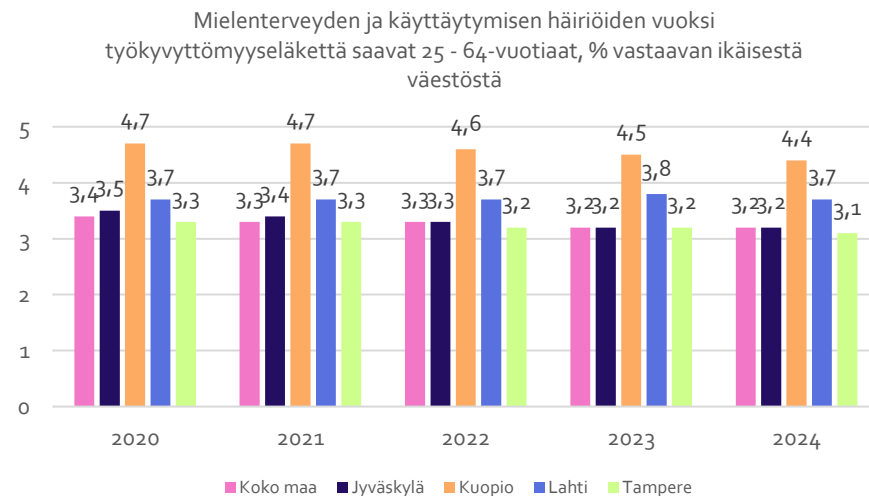
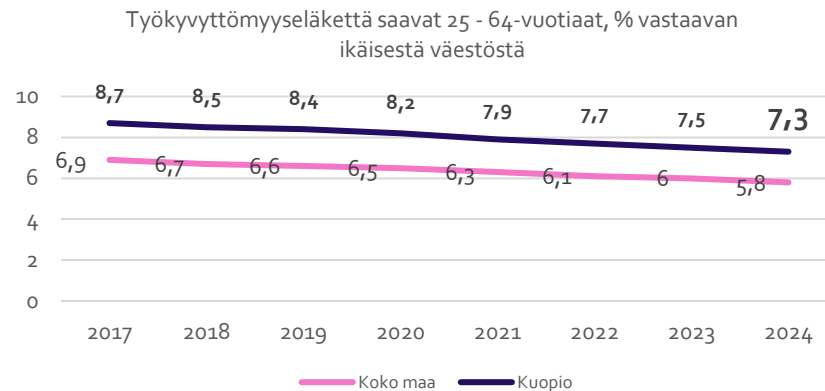

- Työkyvyttömyyseläkkeiden osalta prosenttiluvut ovat hienoisessa laskussa. Kuopiossa kuitenkin edelleen verrattain korkeammat luvut koko maahan verraten. Kuopiossa työkyvyttömyyseläkettä sai 7,3 % vastaavan ikäisestä väestöstä v.2024.
- Vuonna 2024 mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat Kuopiossa 4,4 % vastaavan ikäisestä väestöstä. Sukupuolieroja ei havaittavissa!

~2.8
tuhatta
henkilöä

Yhteensä mielenterveyssyistä sairauspäivärahaa saaneita ja mielenterveyssyistä työkyvyttömyyseläkkeellä:

~5.6 tuhatta kuopiolaista (v.2024)

Positiivinen mielenterveys aikuisilla

Positiivinen mielenterveys on osa hyvinvointia. Se toimii voimavarana, joka pitää sisällään esimerkiksi resilienssin, pystyvyyden, elämäntyytyväisyyden, elämänlaadun, luonteenvahvuuden, optimismin ja onnellisuuden. Nämä erilaiset psyykkiset vahvuudet ja kyvyt muodostavat ihmisen voimavarat. Positiivinen mielenterveys on enemmän kuin mielenterveyshäiriöiden puuttuminen. (THL)

Aikuisten positiivisesta mielenterveydestä Kuopiossa ei ole tuoreita tilastotietoja, ja lukuja on vain vuodelta 2023 ja 2020. Nähdään kuitenkin, että positiivista mielenterveyttä kuvaavat keskiarvot ovat nousseet 75 –vuotta täyttäneillä, mutta laskeneet muilla. Toisin sanoen positiivinen mielenterveys on laskenut muilla paitsi 75 –vuotta täyttäneillä. Lisäksi se on alhaisinta työikäisillä.

Vuonna 2023 Positiivinen mielenterveys (SWEMWBS) -mittarin pistemäärä asteikolla 7-35p, keskiarvo

20- 64
vuotiaat
23,5

(2020: 24)

65- vuotta
täyttäneet
24,2

(2020: 24,4)

75 –vuotta
täyttäneet
23,8

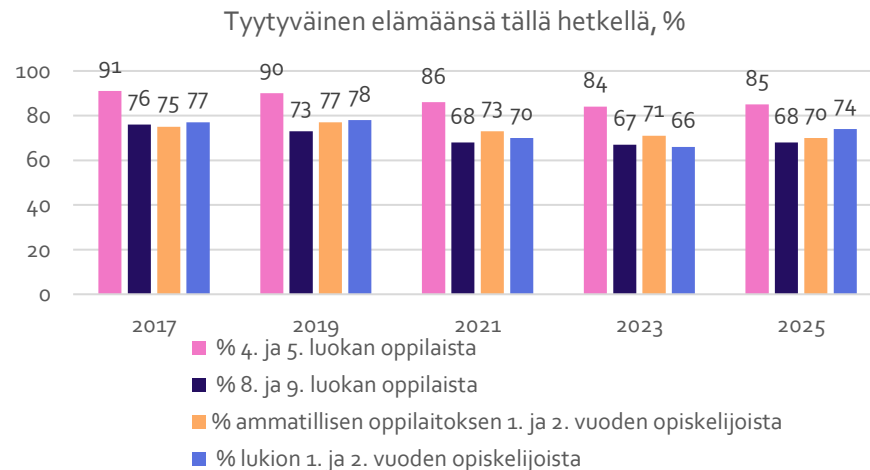
(2020: 23,2)

Lapset ja nuoret

Aikaamme leimaa epävarmuus ja globaalit haasteet. Selvitysten mukaan nuorten usko tulevaisuuteen on alkanut horjua, vaikkakin kouluterveyskyselyn mukaan valtaosa nuorista kokee voivansa vaikuttaa siihen, millainen omasta tulevaisuudesta tulee.

Kuopiolaisista lapsista ja nuorista iso osa on tyytyväisiä elämään, mutta vielä ei olla kuitenkaan palattu tasolle, joka oli ennen 2020-lukua ja koronaa. Trendi mukailee koko valtakunnan tasoa.

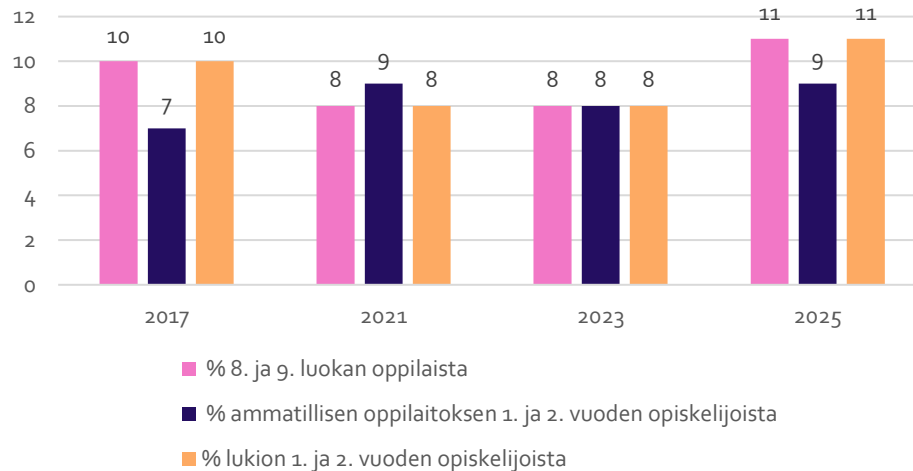
- Valtaosa 74 % lapsista ja nuorista on tyytyväisiä elämäänsä Kuopiossa.
- Tyytyväisyys elämään noussut etenkin lukiolaisilla.
- Sukupuolierot näkyvissä, pojat tyytyväisempiä elämään jo alakoulusta lähtien. Erot kasvoivat hieman koronavuosina ja ovat lähteneet pikkuhiljaa kaventumaan.

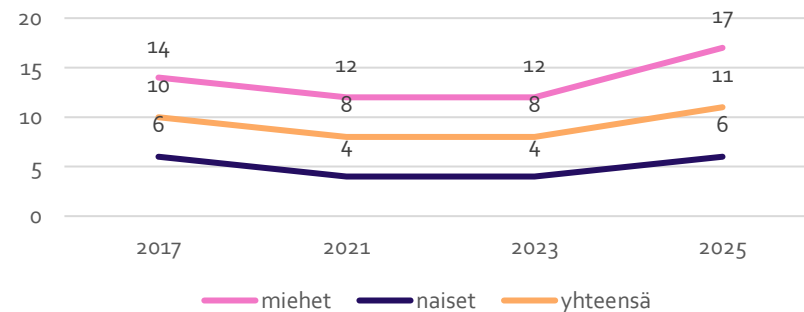
Nuorten korkea positiivinen mielenterveys on hienoisessa nousussa.

Sukupuolierot näkyvät nuorten tyttöjen alhaisempina prosenttilukuina yläkoululaisilla sekä toisella asteella

Korkea positiivinen mielenterveys, %

Korkea positiivinen mielenterveys, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Nuorista ahdistuneisuutta kokee viidennes

Kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta mitataan summaindikaattorilla. Menetelmä on kehitetty yleistyneen ahdistuneisuushäiriön (GAD) seulontaan ja seurantaan. Mittari seuloo myös muita ahdistuneisuushäiriöitä kuten paniikkihäiriötä, sosiaalisten tilanteiden pelkoa ja PTSD.

Kaikkia nuoria koskien muutoksia vuoteen 2023 prosenttilukuun ei ole. Kuitenkin yläkoululaisten kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus on nousussa koko maassa ja sitä kokee reilu viidennes. Kuopiossa mennään samassa trendissä 22 %:lla.

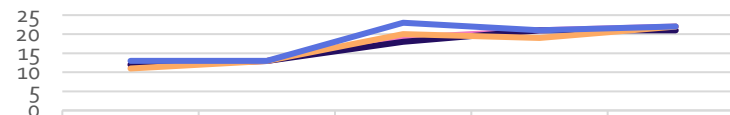
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus on selvästi sukupuolittunutta nuorilla.

19 %
Kaikki nuoret
kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus

29 %
Kaikki tytöt

Yläkoululaiset tytöt huoliryhmänä:
34 % ahdistus

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista

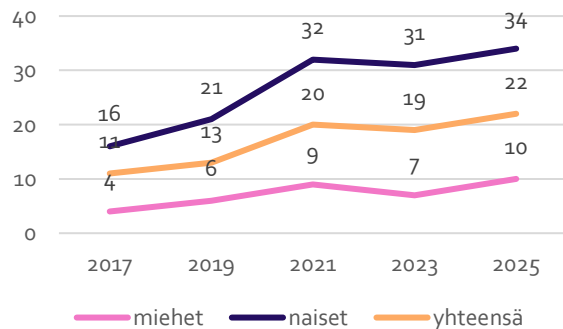

	2017	2019	2021	2023	2025
Koko maa	12	13	19	21	22
Jyväskylä	12	13	18	21	21
Kuopio	11	13	20	19	22
Tampere	13	13	23	21	22

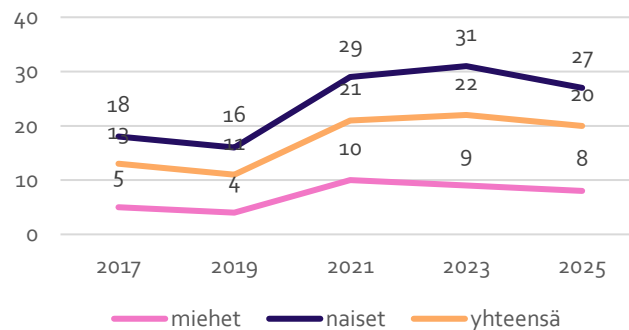
Koko maa Jyväskylä Kuopio Tampere

Kuopiolaisten nuorten kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus on kääntynyt laskuun toisen asteen opiskelijoilla.

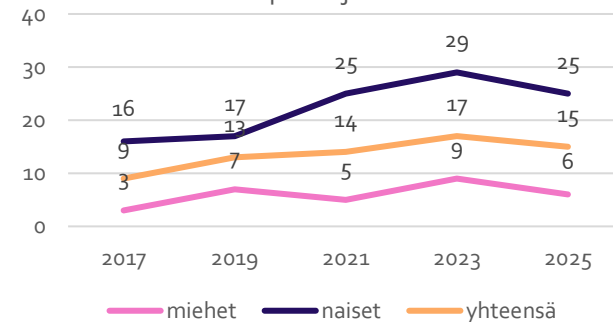
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus,
% 8. ja 9. luokan oppilaista

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, %
lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

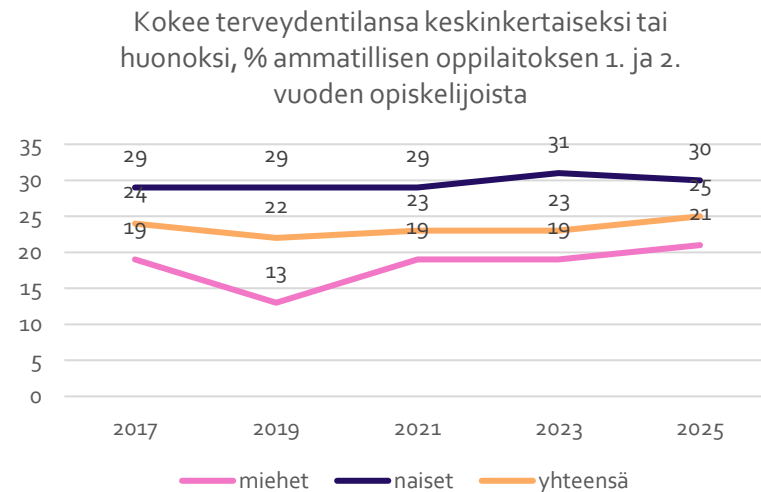
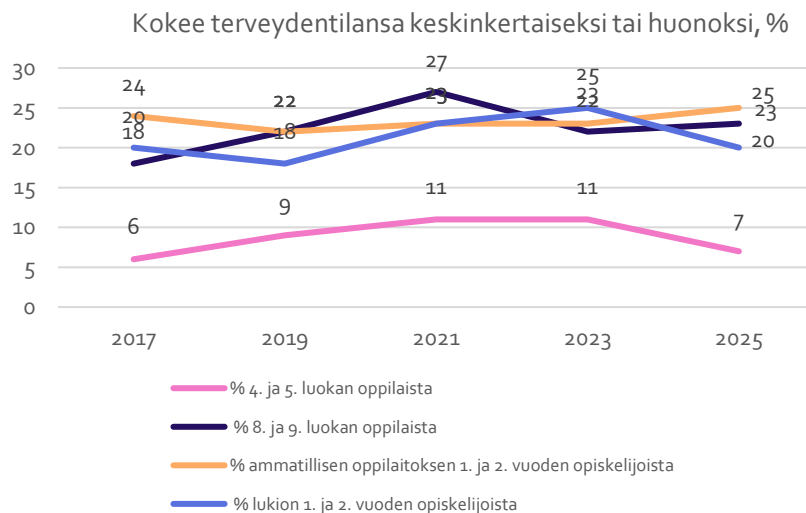
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, %
ammattillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Kuopiolaisten lasten ja nuorten kokemus terveydentilasta

- Vajaa neljäsnes nuorista kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi
- Alakoululaisista terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokee 7%
- Kehitys verrattain tasaista, osittain hienoista parannusta viimevuosista
- Sukupuolierot näkyvät nuorten tyttöjen suurempina prosenttilukuina

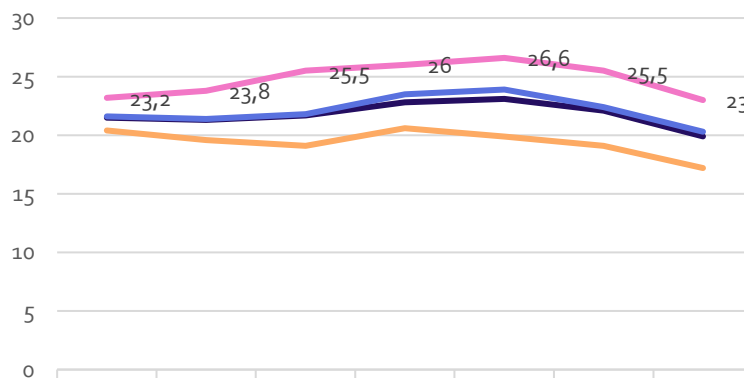
19 %
kokee
terveydentilansa
keskinkertaiseksi
tai huonoksi
(v.2023 20 %)

Ylipaino lapsilla, nuorilla ja aikuisilla

Lihavuus on merkittävä kansanterveydellinen haaste, joka vaikuttaa moniin kansansairauksiin. Ylipainosta ja lihavuudesta ei ole valitettavasti saatavilla tuoreita tilastotietoja. Vuonna 2023 reilu viidennes työikäisistä oli ylipainoisia, naisista lähes neljännnes (miehet 21% naiset 23%). Vuonna 2023 lasten ja nuorten osalta ylipainon kehitys kääntyi laskuun. Yleisintä ylipaino oli nuorilla.

Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
(%) 13 - 16-vuotiailla	23,2	23,8	25,5	26	26,6	25,5	23
(%) 2 - 16-vuotiailla	21,5	21,3	21,7	22,8	23,1	22,1	19,9
(%) 2 - 6-vuotiailla	20,4	19,6	19,1	20,6	19,9	19,1	17,2
(%) 7 - 12-vuotiailla	21,6	21,4	21,8	23,5	23,9	22,4	20,3

- Korkea BMI on yhteydessä lisääntyneeseen riskiin sairastua esimerkiksi sydän- ja verisuonitauteihin. (THL)
- Kansanterveyden parantamiseksi on tärkeää keskitä lihavuuden ehkäisyyn.
- Lihavuuden kustannukset yhteiskunnalle ovat noin 5 mrd euroa/vuosi. (STM 2023)

Hyvinvoinnin vuositarkastelu hyvän elämän elementtien mukaisesti jäsentävät hyvinvoinnin tarkastelua.

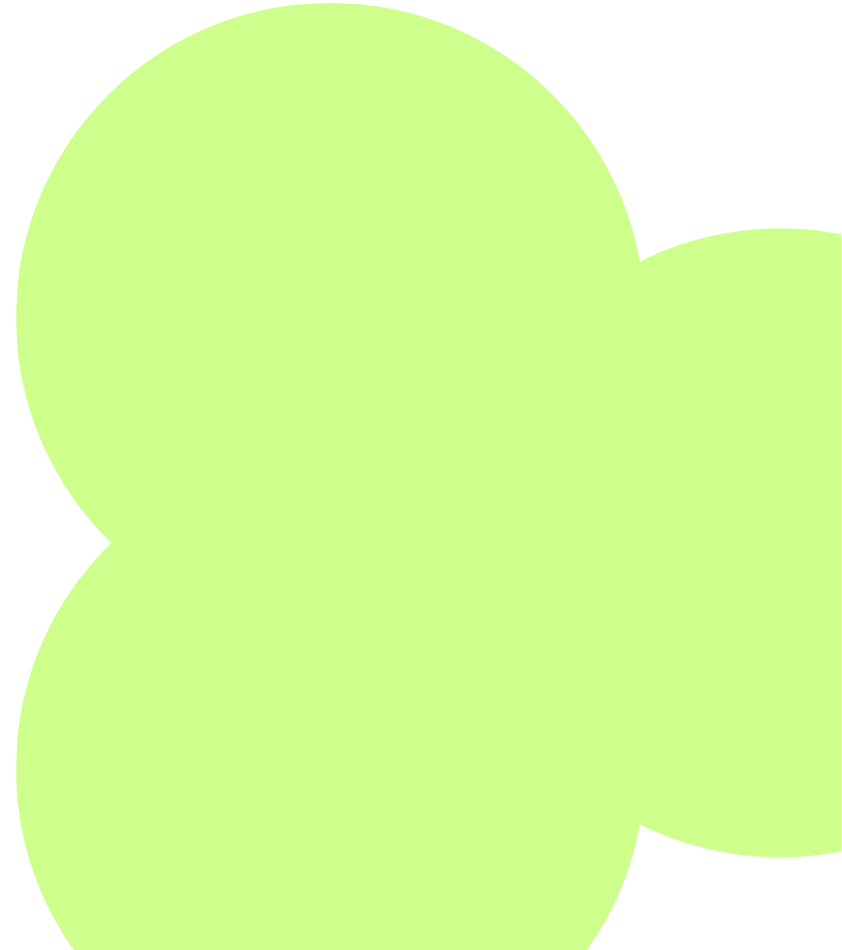
Seuraavaksi syvennyttään tarkastelemaan hyvinvointia seuraavien elementtien mukaisesti:

- Hyvän arjen rutiinit
- Hyvän elämän kanssakulkijat
- Hyvän elämän innostajat
- Hyvän elämän toimeentulo
- Hyvän elämän asuinympäristö

Hyvän arjen rutiinit

Liike, lepo ja ravitseminen ovat keskeisiä hyvän arjen tekijöitä. Tähän osioon on päivittynyt keskeisiä lapsia ja nuoria koskevia tietoja.

- Lasten liikkumattomuus on yleisempää teini-iässä kuin alakouluikässä.
- Sukupuolierot liikkumisaktiivisuudessa näkyvät jo alakoululaisilla, tytöt liikkuvat vähemmän.
- Liikkuminen vähentynyt ja fyysinen toimintakyky hieman heikentynyt edellisvuodesta. Vähintään tunnin päivässä liikkuvien alakoululaisten osuus pienentynyt.
- Aamupala jää edelleen syömättä arkaamuisin usealta lapselta, mutta kehitystrendissä viimevuosiin verrattuna ei isoja muutoksia.
- Koululounaan syömättä jättäminen kasvussa ja sukupuolieroja nähtävissä, tytöt jättävät kouluruokailun useammin väliin.
- Yli puolet nuorista nukkuu kahdeksan tuntia tai yli arkaamuisin, sukupuolieroja nähtävissä.

Lasten ja nuorten hyvinvointia ylläpitävä ja edistävä fyysinen toimintakyky vähenee selkeästi teini-ikäisyyteen siirryttäessä.

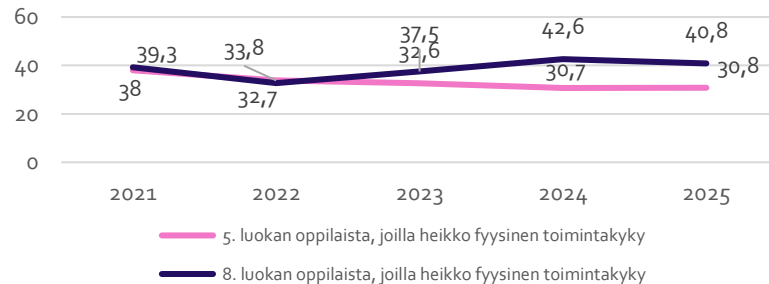
- Terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla ja haittaavalla tasolla se on yli kolmanneksella lapsista ja nuorista.
- 5.luokkalaisista vajaalla kolmanneksella ja 8.luokkalaisista jo vajaalla puolella.
- Tytöillä nähtävissä hieman suuremmat prosenttiosuudet (~ 4 % yksikköä)
- 5.luokalla parannusta on tapahtunut viidessä vuodessa vajaa 8 % yksikön verran, mutta luku on lähtenyt kehittymään epäedullisempaan suuntaan 2025.

Heikko fyysinen toimintakyky

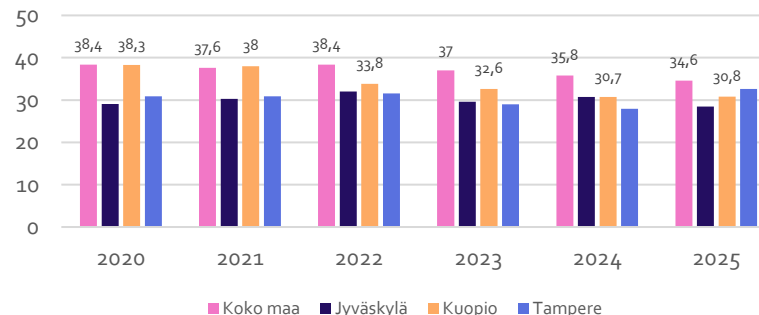
5 lk
Kuopio 31 %
Koko maa 35 %

8 lk
Kuopio 41 %
Koko maa 40 %

Kuopiolaisten lasten ja nuorten heikko fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), %

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

Pojat liikkuvat tyttöjä enemmän.

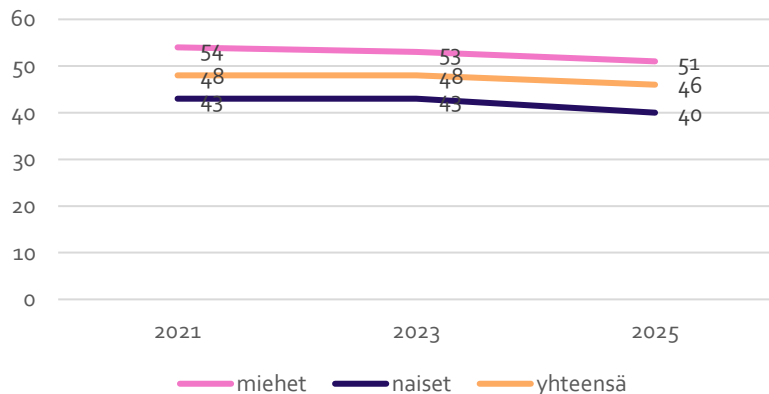
Vähintään tunnin päivässä liikkuvien lasten ja nuorten tulokset mukailevat vuoden 2025 osalta koko maan lukuja, ollen pääosin kuitenkin hieman parempia. Alakoululaisista vähintään tunnin liikkuu vajaa puolet, yläkoululaisista enää reilu neljännes. Pojat liikkuvat tyttöjä enemmän. Huomioitavaa on alakoululaisten liikkumisen vähenemistrendi pojilla ja tytöillä.

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat

5 lk, 2025
Kuopio 4,6%
Koko maa 4,4 %

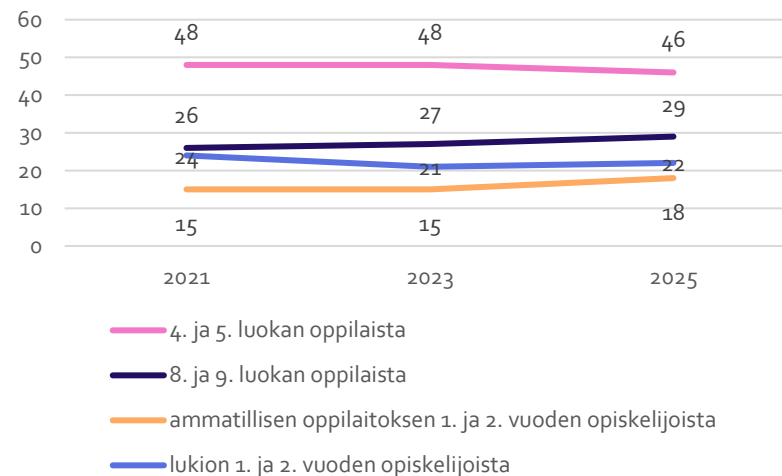
8 lk, 2025
Kuopio 29 %
Koko maa 28 %

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 4. ja 5.luokan oppilaista

Lähde: Kouluterveyskysely

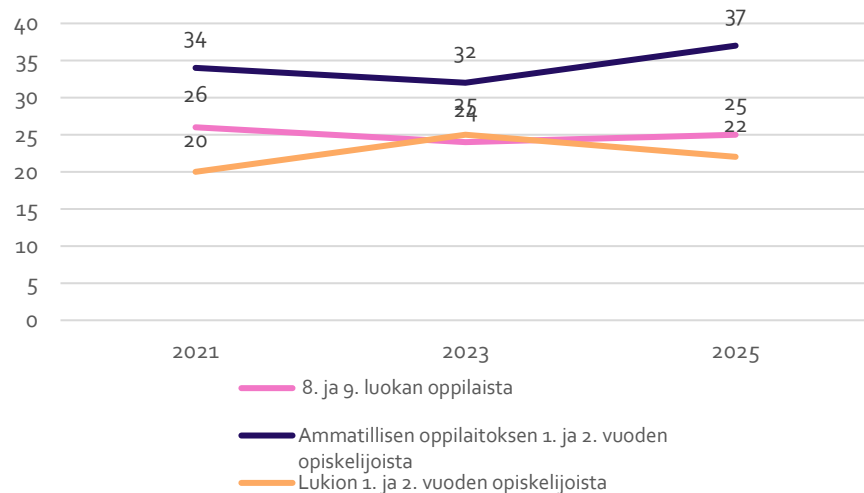
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, %

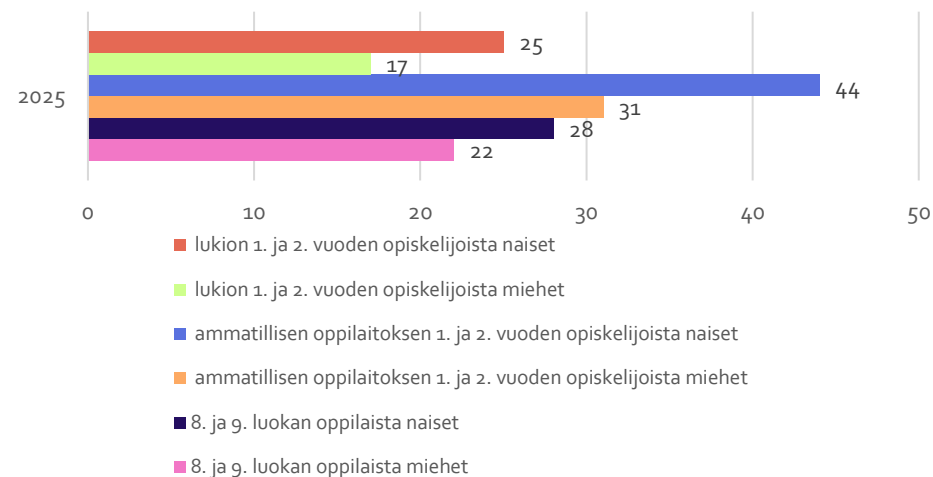
Vähäisempi hengästyttävä viikoittainen liikkuminen korostuu etenkin ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoilla ja tytöillä, ja etenkin ammatillisen oppilaitoksen tytöillä. Lukiolaiset ja lukiolaiset pojat harrastavat hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajallaan eniten.

Korkeintaan tunti hengästyttävää liikuntaa viikossa 28 % nuorista

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, %

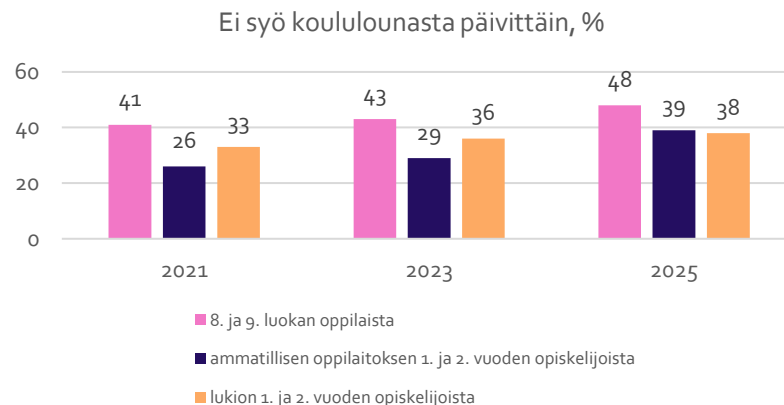
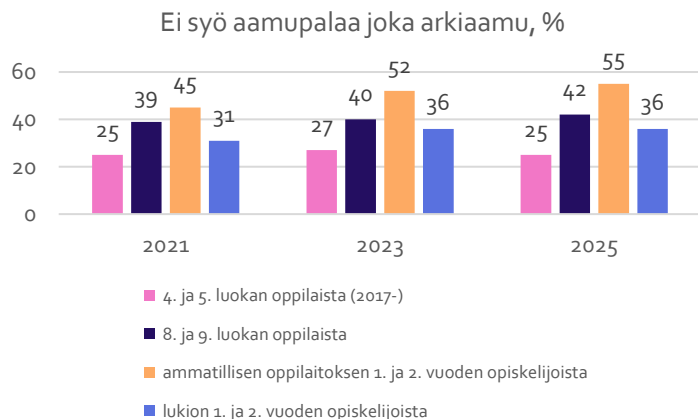

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1h viikossa, %

Lasten ja nuorten ravitseminen sekä lepo:

- Vuonna 2025 neljännes alakoululaisista ei syönyt aamupalaa joka arkipäivä – nuorista puolestaan peräti yhteensä 44 % . Aamupalan jättää väliin etenkin ammatillisen oppilaitoksen opiskelijat.
- Alakoululaisilla aamupalan trendi pysynyt tasaisena viimevuodet, nuorten kohdalla aamupalan syömättä jättävien määrät hieman nousseet. Aamupalan suhteen ei suuria eroja sukupuolten välillä, pl yläkoululaiset tytöt (49%).
- Hieman yli puolet nuorista syö koululounaan päivittäin. Koululounaan jättää kuitenkin väliin yhä useampi nuori, mutta etenkin yläkoululaiset. Eniten nousua edellisvuosista ammatillisen oppilaitoksen nuorilla, peräti 10 % yksikköä vuodesta 2023.
- Yläkoululaisista tytöistä lähes puolet ei syö aamupalaa joka arkipäivä ja yli puolet ei syö myöskään koululounasta päivittäin.

- Koululounaan väliin jättämisen osalta nouseva trendi mukailee koko maan kehitystä. Tytöt jättävät koululounaan syömättä poikia useammin.

Nuorten nukkuminen:

Kaikista kuopiolaisista nuorista yli puolet nukkuu kahdeksan tuntia tai yli arkisin ja trendi on ollut suht tasaista viimevuodet.

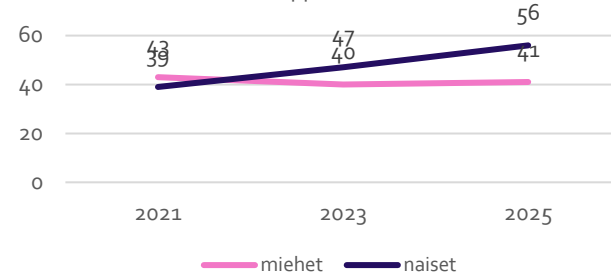
- Kuitenkin pientä nousua on alle kahdeksan tuntia nukkuvien nuorten osalta - ammatillisen oppilaitoksen nuorista peräti 54 % nukkuu alle kahdeksan tuntia arkisin.
- Sukupuolierot vähäisessä nukkumisessa korostuvat yläkoululaisilla.

Kaikista nuorista ei syö koululounasta päivittäin:
Kuopio 42 %
Koko maa 41 %

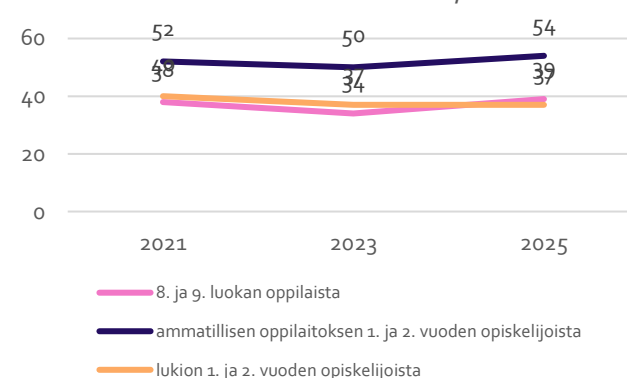
Kaikista nuorista nukkuu alle kahdeksan tuntia arkisin:
Kuopio 43 %
Koko maa 45 %

Yläkoululaisista nukkuu alle kahdeksan tuntia arkisin:
Tytöt 47 %
Pojat 32 %

Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Nukkuu arkisin alle 8 tuntia, %

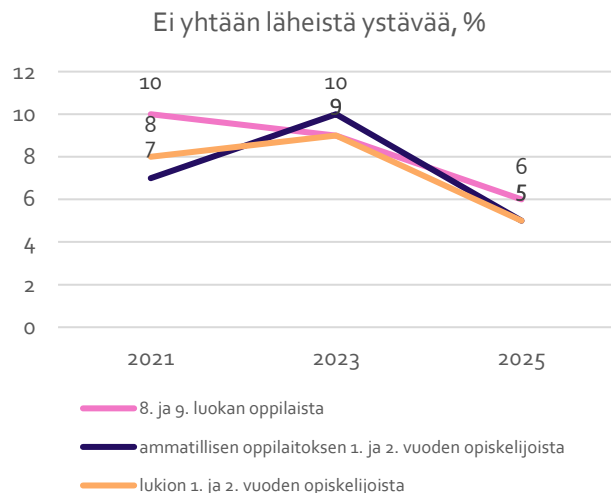
Hyvän elämän kanssakulkijat

Hyvään elämään kuuluu kanssakulkijuutta, ystävyyttä ja yhteisöön kuulumista. Tässä osiossa tarkastellaan keskeisiä lapsia ja nuoria koskevia tietoja vuodelta 2025.

- Sosiaalisen tuen osalta 95 % eli iso osa lapsista ja nuorista kokee voivansa keskustella asioistaan vanhempien kanssa vuonna 2025 ja trendi on pysynyt lähivuosiin nähden vakaana. Vanhemmilta saatu tuki myös mielialahuoliin on yleistä.
- Opettajalta apua mielialaan liittyviin huoliin ovat saaneet kaikkiaan yli puolet sitä tarvitsevista. Parhaiten apua ovat saaneet ammattioppilaitoksen opiskelijat, lähes kahdeksan kymmenestä apua tarvinneesta, kun taas heikoiten lukiolaiset.
- Läheisten ystävien puute ja yksinäisyyden kokeminen on alenemaan päin.
- Nuorten päihteidenkäyttö on laskusuunnassa. Enemmistö peruskoulun oppilaista ei käytä alkoholia lainkaan. Nikotiinituotteiden osalta kehitys on kuitenkin huolestuttavaa.

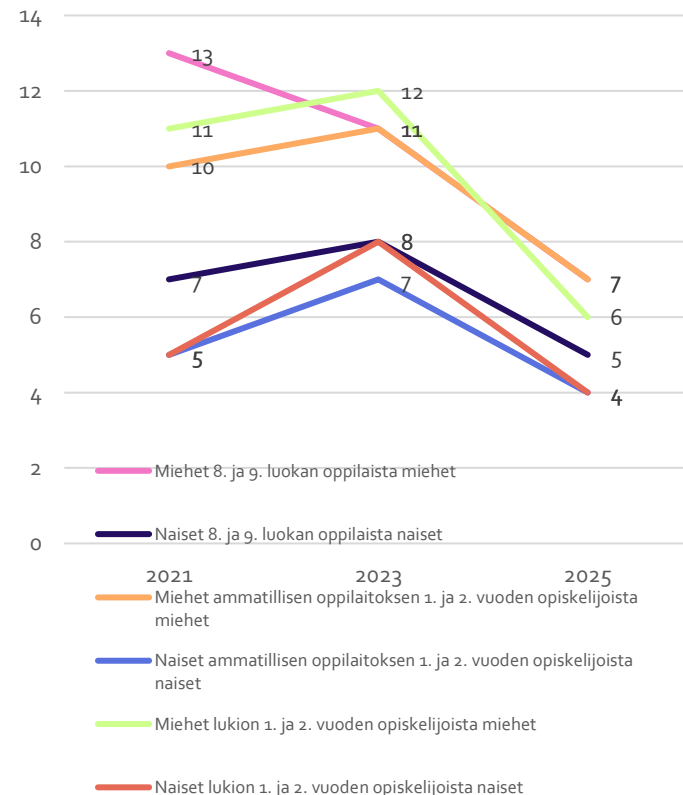
Ystävyys nousussa.

Läheisten ystävien määrä on hieman nousussa, mikä mukaillee koko maan trendiä. Kuopiolaisista nuorista 5 % raportoi, ettei ole yhtään läheistä ystävää, kun vielä vuonna 2023 luku oli 9%. Sukupuolieroja on nähtävissä. Pojilla läheisen ystävän puute on yleisempää, joskin tilanne on lähtenyt yleisen trendin mukaisesti paranemaan päin.

5%
nuorista
ilman
läheistä
ystävää

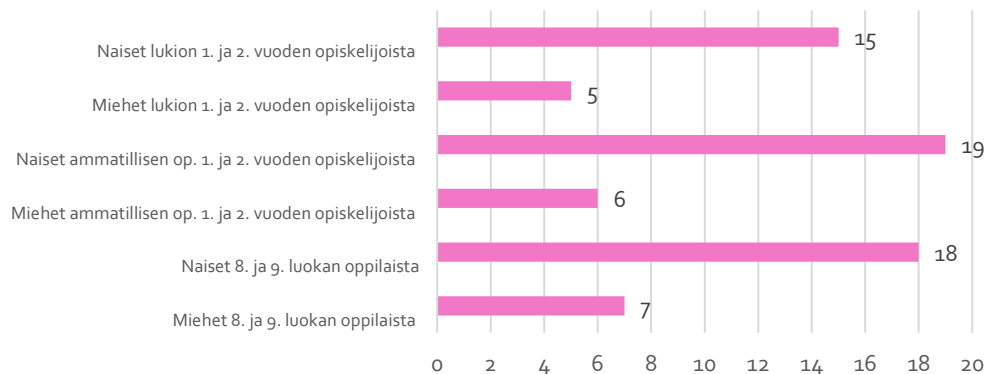
Ei yhtään läheistä ystävää, %

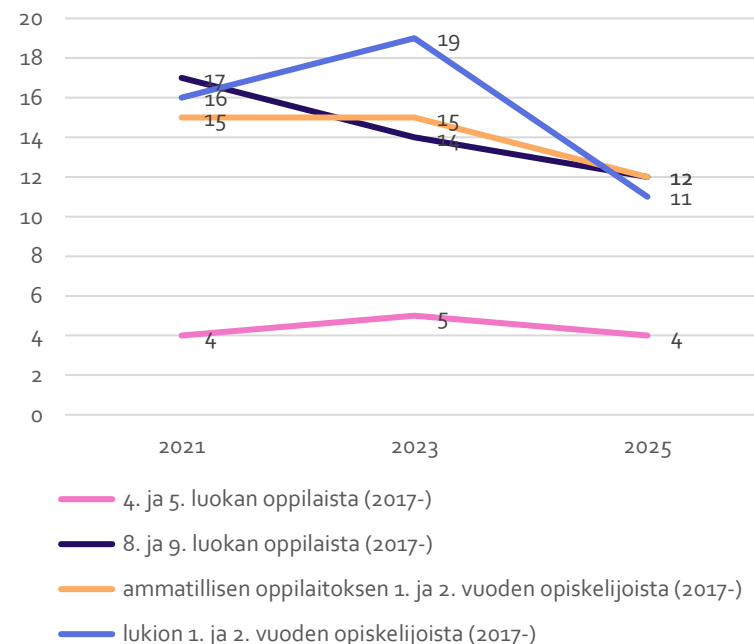
Nuorten yksinäisyys alenemaan päin.

Noin kymmenes lapsista ja nuorista 9,7 % tuntee itsensä yksinäiseksi, mutta sukupuolierot ovat nähtävissä. Tytöillä yksinäisyyden kokemus on selkeästi yleisempää kuin pojilla. Positiivista on, että myös tyttöjen kokema yksinäisyys on alenemaan päin. Yksinäisyyden kokemisen trendi mukaillee valtakunnallista kehitystä.

Tuntee itsensä yksinäiseksi, %, vuosi 2025

Tuntee itsensä yksinäiseksi, %

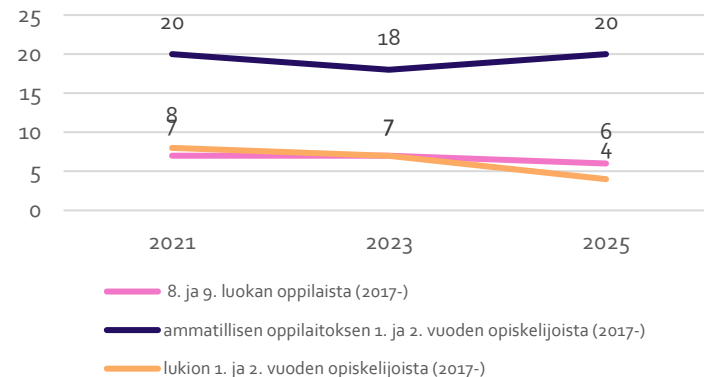
Päihteiden käyttö:

Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista on 10 % nuorista. Kokonaisprosentin osalta ei muutoksia vuoteen 2023. Nuorten päihteiden käytössä näkyy kuitenkin eroja oppilaitosten välillä, ja useissa tilastoissa huomio kiinnittyy ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoiden epäedullisempiin lukuihin. Kuopion luvut mukailevat pääsääntöisesti koko maan trendilukuja.

- Kuopiossa huolta herättävää käyttöä tai rahapelaamista esiintyy viidenneksellä ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista – luku on noussut vuodesta 2023. Huolta herättävässä käytössä ja rahapelaamisessa nuorilla myös hienoisia sukupuolieroja.
- Niiden nuorten osuus, jotka eivät käytä alkoholia, on pysynyt vuoden 2023 tasolla. Tosi humalaan juovien osuus on hieman laskenut viime vuosina. Yleisintä alkoholin käyttö on ammatillisessa oppilaitoksessa.
- Kuopiolaisten alaikäisten alkoholin ostot vähittäismyynnistä tai anniskelupaikasta ovat vähentyneet selvästi vuodesta 2023, mikä mukailee koko maan trendiä.
- Ammatillisen oppilaitosten nuorilla ostot ovat yleisempiä (13 %), kuin lukiolaisilla (8%) tai yläkoululaisilla (7%). Sukupuolierot ovat nähtävissä, pojilla ostot ovat huomattavasti yleisempiä.

Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, %

Nuorten päivittäinen nuuskaaminen on vähentynyt 7 %:sta 2 %:iin. Päivittäin tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja käyttävien lukiolaisten ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoiden osuus on kuitenkin hieman noussut. Korkeinta se on ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoilla (28 %).

2 %
käyttää
nuuskaa
päivittäin

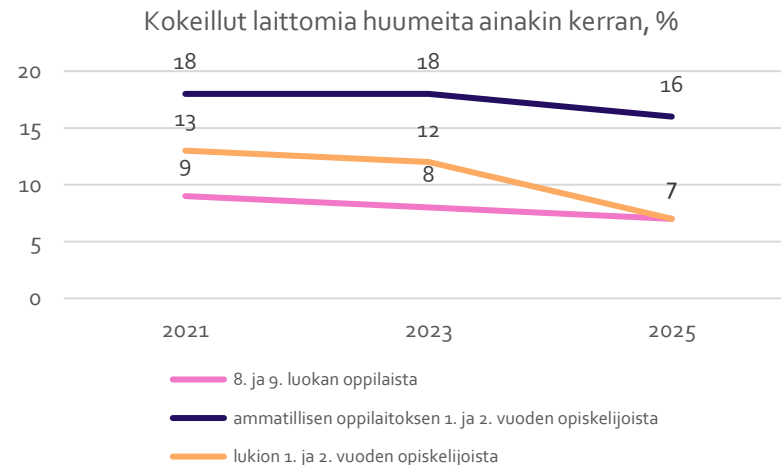
Laittomia huumeita on kokeillut kymmenes nuorista. Kokeilevien määrä on hienoisessa laskussa, laskua on etenkin lukiolaisilla. Kannabiksen osalta nähdään myös, että kokeilut ovat laskussa. Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoilla kokeilut ovat yleisempiä.

Yleisesti Kuopiossa jätevesiverkoston alueella stimulanttihuumeiden käyttömäärä (amfetamiini, metamfetamiini, MDMA ja kokaiini) on ollut kasvussa viime vuosina (tuorein tilasto v.2024).

Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, 2025

Nuoret
tytöt
9 %

Nuoret
pojat
11 %

Hyvän elämän innostajat

Ihmisen hyvinvointia tukee, kun ihminen saa tehdä itselle mieluisia merkityksellisiä asioita. Harrastaminen on laaja käsite pitäen sisällään niin omaehtoista kuin ohjattua toimintaa. Kuopiolaisista lapsista ja nuorista suurin osa harrastaa jotakin ainakin kerran viikossa, mutta luku on laskenut edellisvuosista.

Yleisintä harrastaminen on lukiolaisilla 90 % ja alhaisinta ammatillisen oppilaitoksen nuorilla 73 %. Kuopiolaiset nuoret harrastavat hieman yleisemmin koko maahan verraten.

Alle kolmen kilometrin päässä kulttuuripalveluista asui vuonna 2024:

* VOS-museo tai -teatteri

Hyvän elämän toimeentulo

Koulutus, kyvykkyys ja taidokkuus luovat osaamis pohjan työlle ja toimeentulolle. Hyvään elämään kuuluu toimeentulo, joka luo turvaa ja mahdollisuuksia ihmisen elämässä.

- Työttömyys ja erityisesti nuorten työttömyys on noussut. Työttömyys on yleisempää miehillä (62 %).
- Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta nousi 12.6 %: sta 13.9 %:iin. Alle 25- vuotiaiden osalta 16 %:sta 19.1 %:iin.
- Yhä useampi kärsii pitkittyneestä työttömyydestä. Peräti viidennes 20-29 – vuotiaista työnhakijoista on jo pitkäaikaistyötön.
- Kouluinnostus on lähtenyt kasvuun.
- Koulu-uupumusta esiintyy etenkin yläkoulussa. Se on myös sukupuolittunutta.
- Lasten pienituloisuusasteesta ei ole vuoden 2025 tilastoja, mutta se on ollut nousussa viimevuodet ja etenkin nousua on ollut vuoden 2023 ja 2024 välillä.

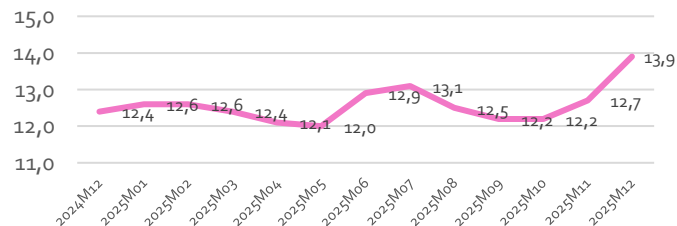
Työttömien määrä nousi noin tuhannella henkilöllä vuonna 2025

Työttömien prosentuaalinen osuus työvoimasta nousi selvästi vuoden aikana ja on hieman korkeampi kuin koko maassa sekä koko maata koskeva trendi.

Rakennetyöttömien eli eri tavoin pitkittyneessä työttömyydessä olevien määrä on ollut yli puolet työttömistä työnhakijoista. Pitkäaikaistyöttömiä eli yhtäjaksoisesti yli vuoden työttömänä olleita oli vuoden 2025 lopussa yli 3,5 tuhatta henkilöä.

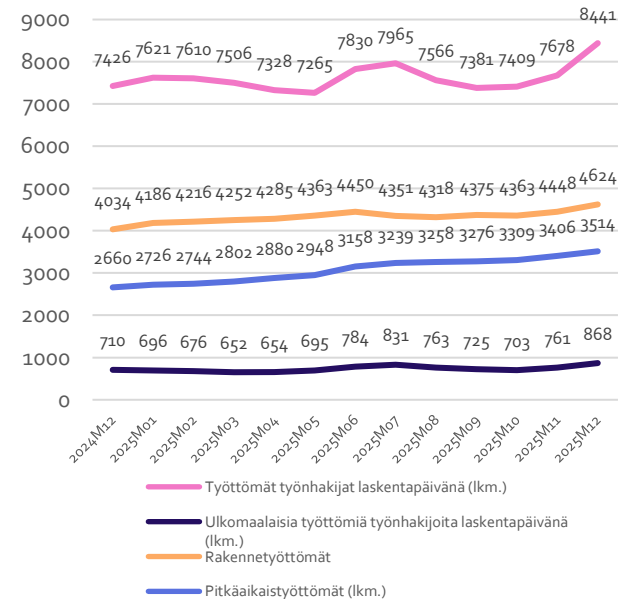
~3,5 tuhatta
pitkäaikaistyötöntä

Työttömien työnhakijoiden %-osuus työvoimasta

14 %
Työttömyys joulukuussa 2025
Koko maa 13 %

Työttömät työnhakijat eri ryhmissä

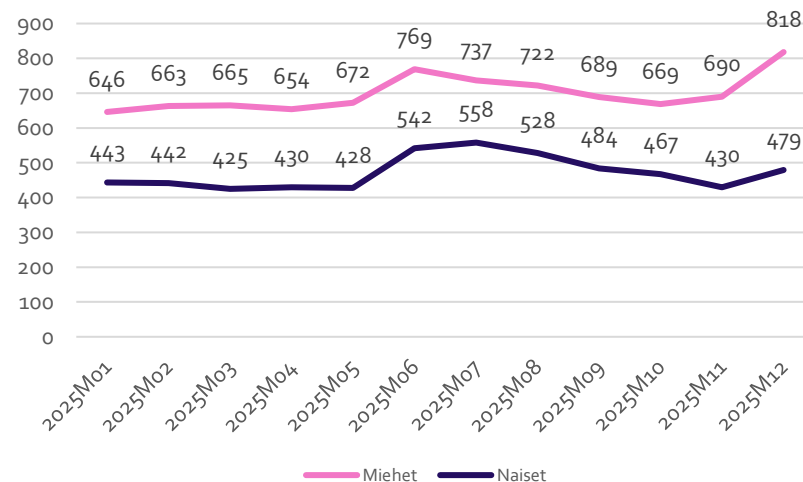
Nuorten työttömien määrä nousi ~1100:sta 1300:aan henkilöön.

Työttömyys on tyypillisesti ollut korkeampaa miehillä, näin myös nuoruudessa. Nuorten työttömyys suhteessa työvoimaan on korkeampaa kuin työikäisillä yhteensä ja mukailee maan trendilukua.

19 %

Nuorten työttömyys
joulukuussa 2025

Nuoret työttömät työnhakijat (15-24v)

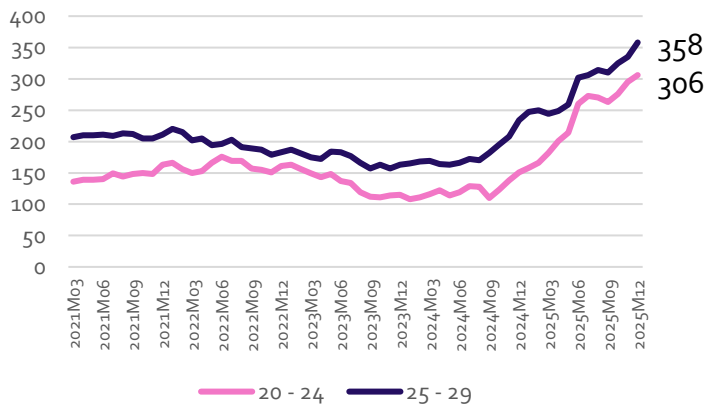
Pitkäaikaistyöttömät nuoret aikuiset ja yli 55 – vuotiaat:

Vajaa viidesosa pitkäaikaistyöttömistä on 20 -29 -vuotiaita, luvut ovat nousseet selvästi vuonna 2025.

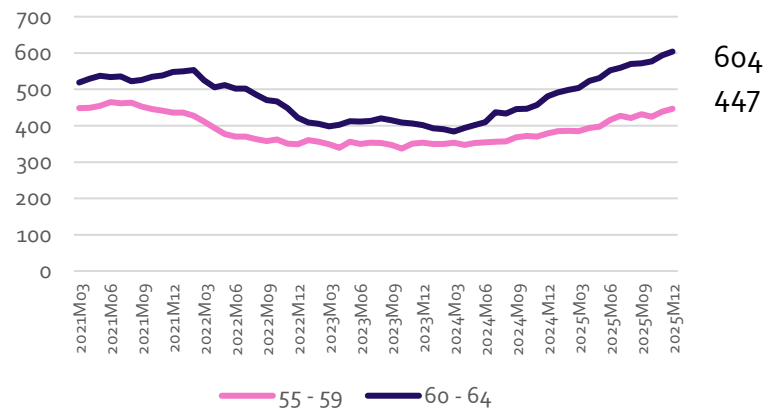
55 – 64 –vuotiaiden osalta myös nousua, kehitys on ollut hieman tasaisempaa viimevuodet.

Pitkäaikaistyöttömät 20 - 29 -vuotiaat Kuopiossa

Pitkäaikaistyöttömät 55 - 64 -vuotiaat

Kouluinnostus on nousussa - mutta niin myös koulu- uupumus yläkoulussa.

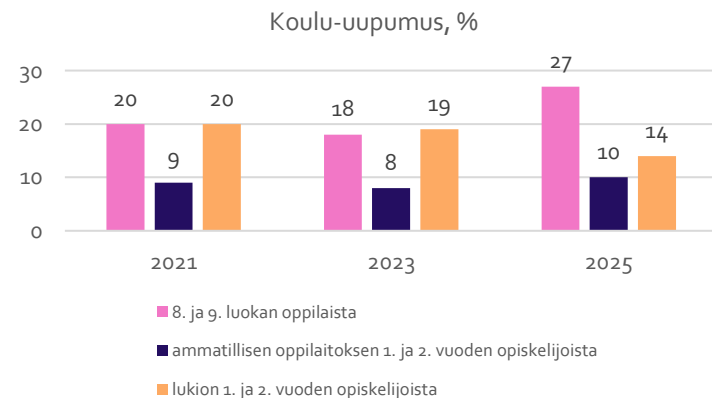
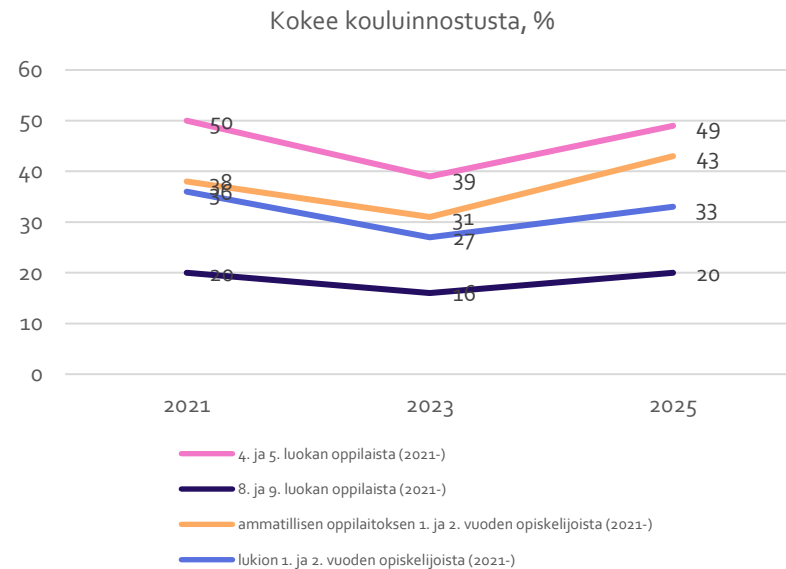
Trendi mukailee valtakunnallisia lukuja. Innostuksen nousua on etenkin alakoululaisten tyttöjen kohdalla, joista yli puolet kokee kouluinnostusta. Alhaisinta kouluinnostus on yläkoululaisilla.

Koulu-uupumus on kasvanut yläkoululaisilla selvästi, ammattioppilaitoksen opiskelijoilla hieman. Lukiolaisilla kehitystrendi on kääntynyt laskuun. Sukupuolierot näkyvät selvästi, tytöt kokevat uupumista enemmän. Yli kolmannes (36 %) yläkoululaisista tytöistä kokee koulu-uupumusta. Lukiolaisilla tytöillä koulu-uupumus on laskenut huomattavasti.

36 % Kokee kouluinnostusta:
Tytöt 37 %
Pojat 36 %

17 % nuorista kokee koulu-uupumusta
(v.2023 15 %)

Kokee koulu-uupumusta:
Tytöt 22 %
Pojat 11 %

Vähävaraisuus:

Yläkoululaisista neljännes 27 % arvioi perheen taloudellisen tilanteen kohtalaiseksi tai sitä huonommaksi vuonna 2025. Osuus hieman laskenut ja mukailee koko maan trendiä.

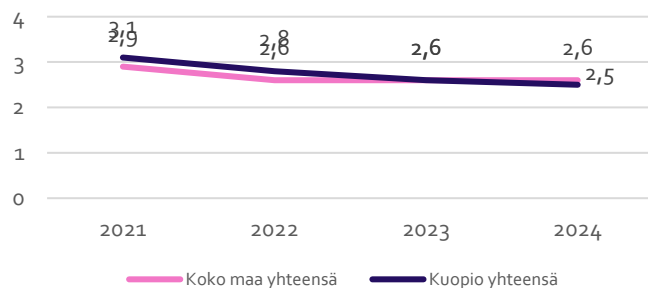
Lasten pienituloisuusasteesta ei ole vuoden 2025 tilastoja, mutta se on ollut nousussa viimevuodet ja etenkin nousua on ollut vuoden 2023 ja 2024 välillä. Indikaattori ilmaisee pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien alle 18-vuotiaitten henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista alle 18-vuotiaista henkilöistä.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneista lapsiperheistä ja työikäisistä ei tilastotietoja vuodelta 2025 (v.2024 ~ 3 % viiteryhmästä).

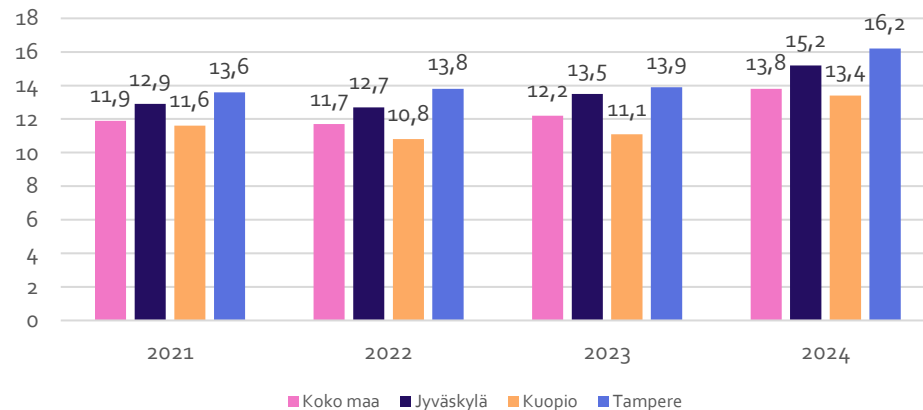
27 %

arvioi perheen taloudellisen tilanteen kohtalaiseksi tai sitä huonommaksi

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä

Lasten pienituloisuusaste

Hyvän elämän asuinympäristö

Kuopiossa hyvän elämän asuinympäristö koostuu muun muassa luonnosta, asumisesta, luonnon ja asumisen harmoniasta, saavutettavista palveluista, turvallisuudesta ja osallisuudesta.

- Vuoden 2025 osalta ei ole päivittyneitä tilastotietokantojen tietoja koskien erilaisia asuntokuntia ja etäisyyksiä. Aikaisempia vuosia tarkastellessa kehitystrendit ovat kuitenkin pysyneet suht tasaisena.
- Kuopiossa asunnottomien määrä väheni hieman vuonna 2025 edellisvuodesta. Kaikissa muissa suurissa kaupungeissa asunnottomien määrä kasvoi.
- Hyvinvointikertomuksessa osallisuuteen ja kiusaamiseen määriteltyjä indikaattoritietoja lapsista, nuorista ja aikuisista ei ole kaikilta osin ollut sellaisinaan saatavilla viimevuosilta. Vuosiraporttiin on otettu mukaan muita osallisuutta ja kiusaamista koskevia tuoreita tilastotietoja.
- PM₁₀-vuosikeskiarvo tasavallankadun mittausasemalla on laskenut 15:sta 14 ug/m³:aan vuonna 2025*

Asuminen:

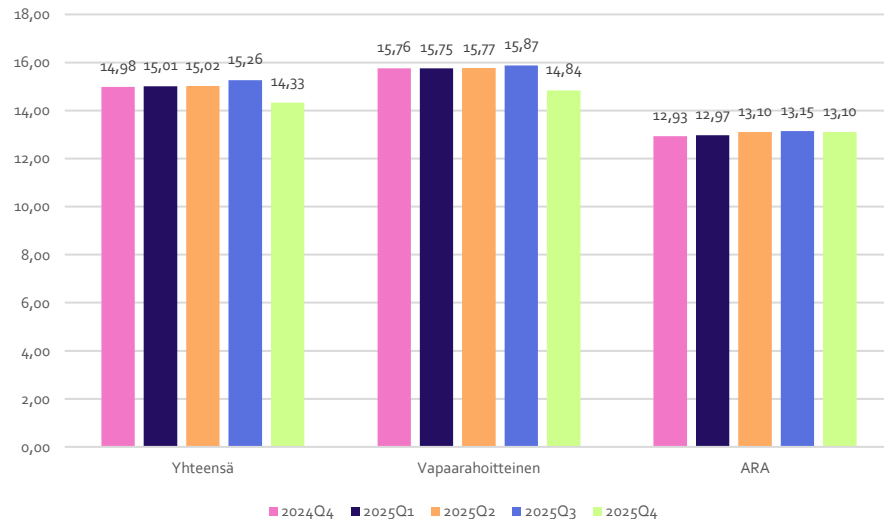
Keskineliövuokrissa on tultu hieman alaspäin. Vaparaahoitteisten asuntojen keskineliövuokrissa on nähtävissä laskua prosenttiyksikön verran, kun taas ARA-asuntojen keskineliövuokrissa on hienoista nousua. Koko maahan verraten, keskineliövuokrat ovat Kuopiossa halvemmat ja samaa luokkaa myös Jyväskylän kanssa.

Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden määrässä on ollut nähtävissä pientä kasvua aikaisemmin. Vuoden 2024 lopussa 75-vuotta täyttäneistä 60 % asui enintään 500m päässä päivittäistavarakaupasta. Enintään kahden kilometrin päässä alakoulusta asuvien lasten määrä on pysynyt viimevuodet suht tasaisena (vuonna 2024 83,5 %).

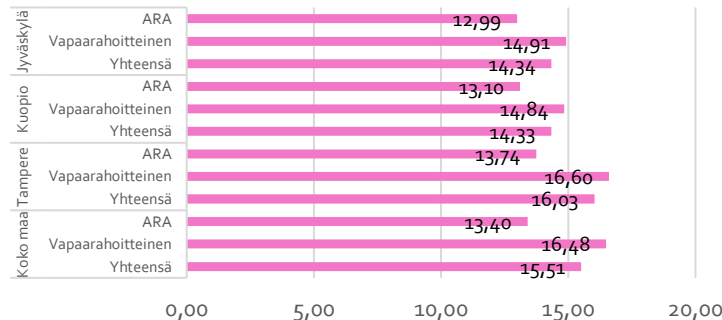
132
Asunnotonta

70
Pitkäaikais-
asunnotonta

Keskineliövuokrat

2025Q4

Osallisuus ja osallistuminen:

Yläkoululaisista vajaa kolmannes on kokenut syrjintää ja luku on nousussa. Sen sijaan toisen asteen opiskelijoiden kokemus syrjinnästä on laskutrendissä ja matalammalla tasolla.

Luokan tai ryhmän ilmapiirin kokee hyväksi enää puolet yläkoululaisista. Sen sijaan toisen asteen opiskelijoilla ilmapiirin kokee hyväksi valtaosa, 73 %.

Vaikuttaminen koulussa: Vaikuttamismahdollisuudet koetaan selkeästi paremmiksi lukiossa ja ammatillisessa oppilaitoksessa, kuin yläkouluissa. Yläkoululaisista:

- 45 % kokee, että on mahdollisuus vaikuttaa koulutyön suunnitteluun
- 61 % kokee, että on mahdollisuus vaikuttaa välituntien tai taukojen ajoitukseen ja sisältöön
- Kolmannes kokee, että on huonot mahdollisuudet vaikuttaa koulun tapahtumien järjestämiseen

Äänioikeutetut: Kuopiolaisten äänestysaktiivisuus vuoden 2025 kuntavaaleissa oli koko maata, Jyväskylää ja Tamperetta matalampi, sekä hyvinvointialuevaaleissa kuntavaalien äänestysprosenttia matalampi.

Syrjinnän kokemus
toisella asteella

2025: 13 %
2023: 20 %

Luokan tai ryhmän
Ilmapiiri hyvä
yläkouluissa

2025: 50 %
2023: 60 %

Äänestysaktiivisuus

Koko maa 54,3 %

Kuopio 50 %

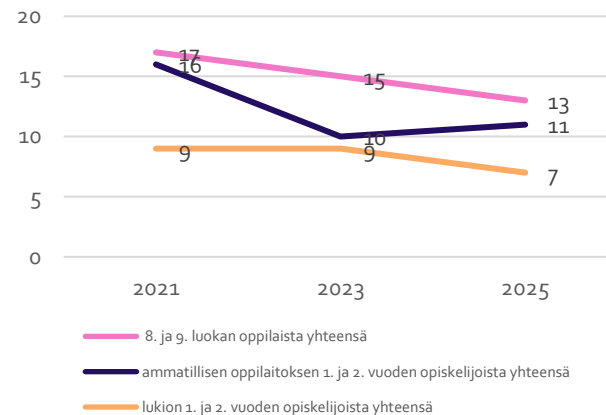
Kuopio / Aluevaalit 48,9 %

Joka kymmenes kuopiolaisnuori koki fyysistä uhkaa vuonna 2025.

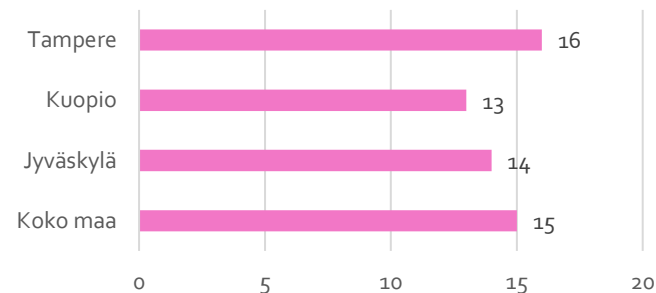
Fyysinen uhka on ollut korkeinta yläkoululaisilla. Nuorten kokemus fyysinen uhka on kokonaisuudessaan laskutrendissä. Pojat kokevat fyysistä uhkaa hieman useammin kuin tytöt. Fyysistä uhkaa koettiin hieman koko maan sekä Jyväskylän ja Tampereen nuoria harvemmin.

Vanhempi on uhannut väkivallalla 3 % lapsista ja nuorista. Määrä on laskusuunnassa peruskoululaisten ja lukiolaisten osalta, mutta nousussa ammatillisen oppilaitoksen nuorten kohdalla. Vanhempi on loukannut sanallisesti 14 % lapsista ja nuorista, ja määrä on laskusuunnassa.

Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana, %

Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista

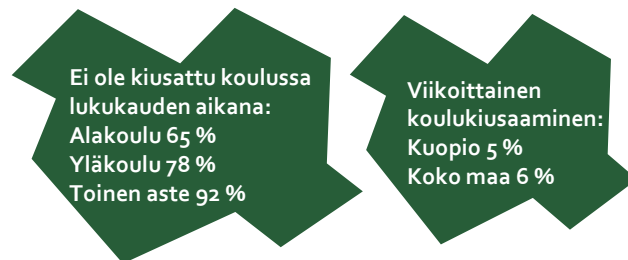

Kiusaaminen vähentynyt.

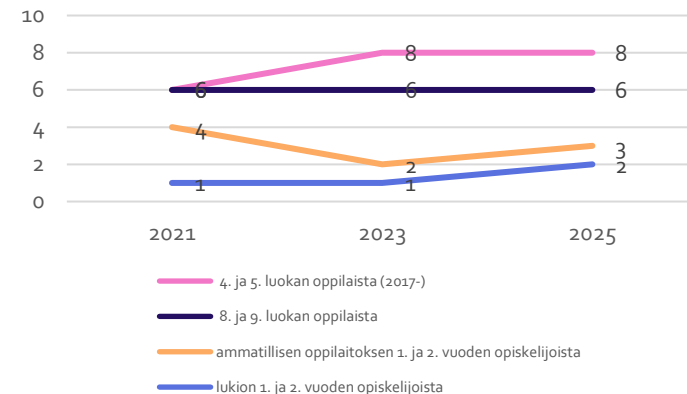
Vuonna 2025 vajaa 5 % kuopiolaisista lapsista ja nuorista kokee viikoittaista koulukiusaamista. Yleisintä kiusaaminen on alakoulussa. Toisen asteen pojilla havaittavissa hienoista nousua viikoittaisen kiusaamisen kokemisessa, peruskoululaisilla tytöillä hienoista laskua.

Kiusaaminen kuitenkin kokonaisuudessaan on lähtenyt vähenemään pain vuoteen 2023 verraten. Se on myös vähäisempää koko maahan verraten. Vähintä kiusaaminen on lukiossa.

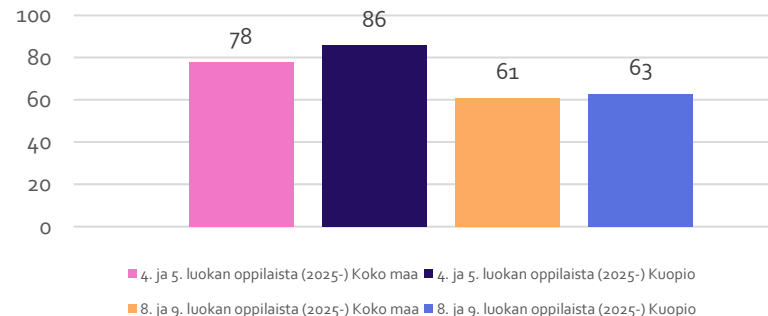
- Joka kymmenes yläkoululaisista on kokenut kiusaamista ulkopuolelle jättämisenä. Toisella asteella ulkopuolelle jättäminen on vähäisempää.
- Tönimällä, lyömällä ja potkimalla on kiusattu 5% yläkoululaisista, poikia useammin kuin tyttöjä.
- 75%:lla peruskoululaisista kiusaaminen loppui tai väheni, kun koulun työntekijä sai tietää siitä.

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, %

Peruskoulu: Kiusaaminen loppui tai väheni sen jälkeen, kun koulun työntekijä sai tietää siitä, %

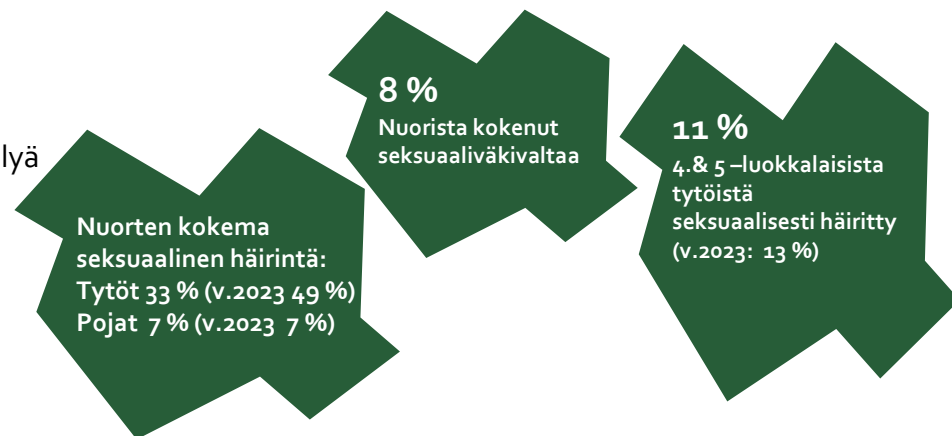
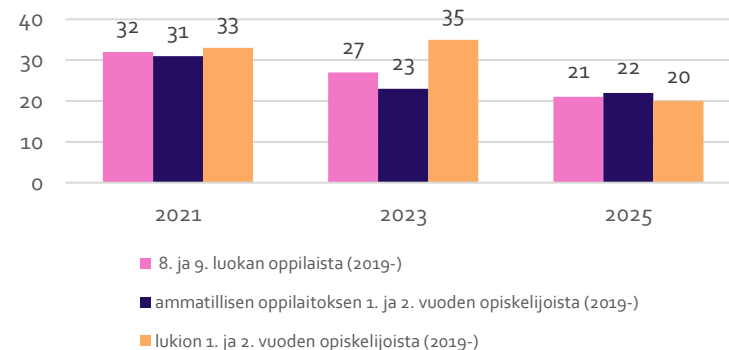
Seksuaalinen häirintä on kääntynyt laskuun.

Seksuaalisen häirinnän kokemukset ovat kääntynyt laskuun, etenkin lukiolaisilla. Lisäksi erot eri oppilaitosten nuorten kokemuksien välillä ovat kaventuneet. Tytöt kokevat huomattavasti enemmän häirintää. Silti luvut ovat edelleen suuria, kolmannes nuorista tytöistä kokee seksuaalista häirintää.

Koulussa koettu seksuaalinen häirintä on yleisiä lukuja matalammalla tasolla: yläkoululaisista 5 % ja toisen asteen opiskelijoista 2 % on kokenut seksuaalista häirintää koulussa.

Noin kymmenes alakoululaisista 4. ja 5. luokkalaisista on kokenut seksuaalista kommentointia, ehdottelua, viestittelyä tai kuvamateriaalin näyttämistä vuoden aikana. Luvut hieman laskeneet tyttöjen osalta vuodesta 2023, poikien kohdalla ei vaihtelua. Kuitenkin alakoululaisten kokemus seksuaalisesta koskettelusta tai painostamisesta koskettamaan on valitettavassa nousutrendissä ja sitä on kokenut 4 %.

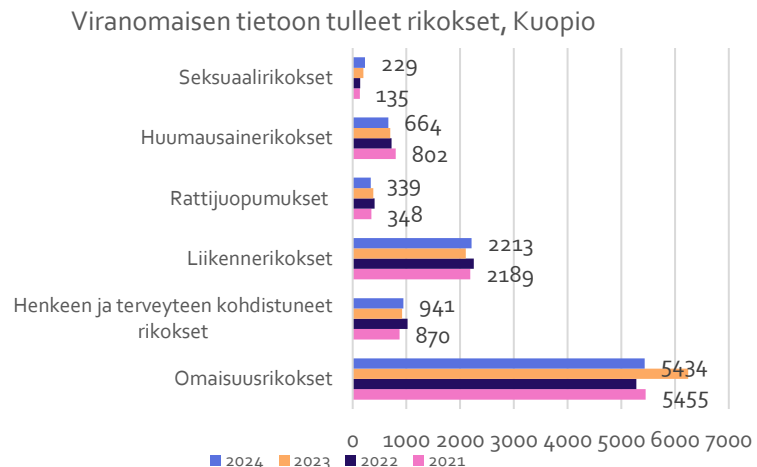
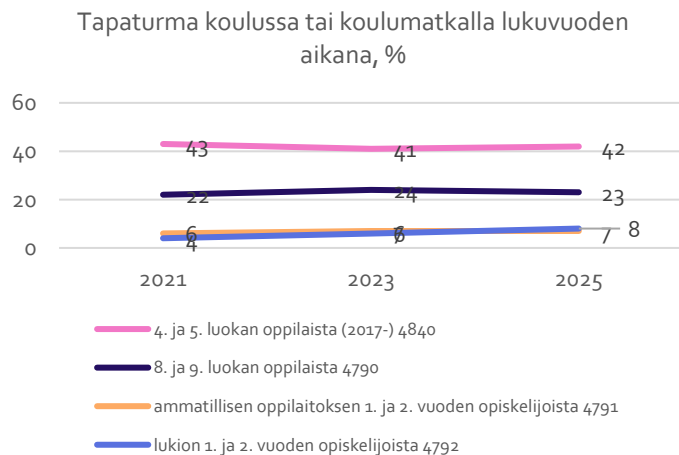
Kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua vuoden aikana, %

Turvallisuus ja rikokset:

Koulumatkojen tapaturmia sattuu edelleen eniten alakoululaisille, mutta lukiolaisten kohdalla on havaittavissa pientä nousua. Ammatillisen oppilaitoksen työillä tapaturmat ovat vähentyneet selkeästi vuodesta 2023, peräti 10 %:sta 3 %:iin.

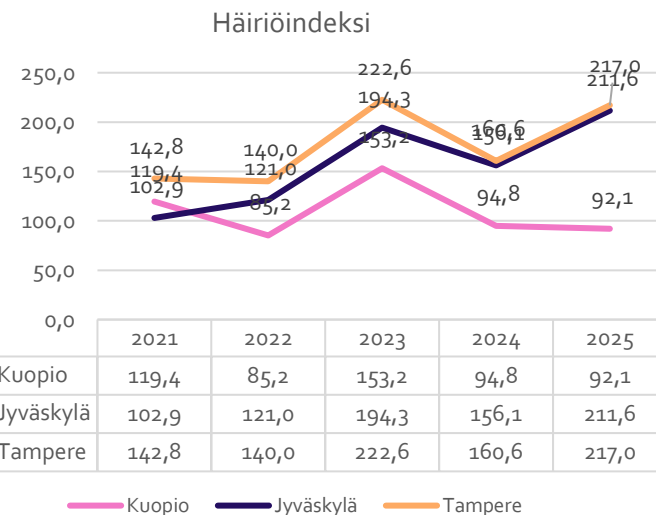
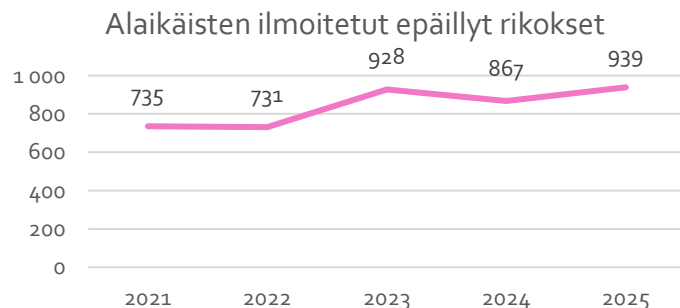
Rikosten osalta ei ole vuotta 2025 koskevia tietoja, muutoin kuin alaikäisten osalta. Vuonna 2024 tietoon tulleet seksuaalirikokset ovat olleet kasvussa, huumausainerikokset puolestaan laskussa. Myös omaisuusrikokset ovat laskeneet edellisen vuoden poikkeavan suurista luvuista.

Kuopion häiriöindeksi on verrattain alhainen ja laskeut.

Poliisi laskee asukaslukuun suhteutettuun häiriöindeksiin julkisilla paikoilla kirjatut henkirikokset, pahoinpitely- ja seksuaalirikokset, ilkivaltarikokset ja näiden yritykset. Rikosilmoituksia painotetaan häiriöindeksissä niiden vakavuuden mukaan. Indeksiin lasketaan myös julkisilla paikoilla hoidetut hälytystehtävät. Mitä suurempi luku, sen huonompi tilanne.

Alaikäisten osalta ilmoitetut epäillyt rikokset ovat kasvussa.

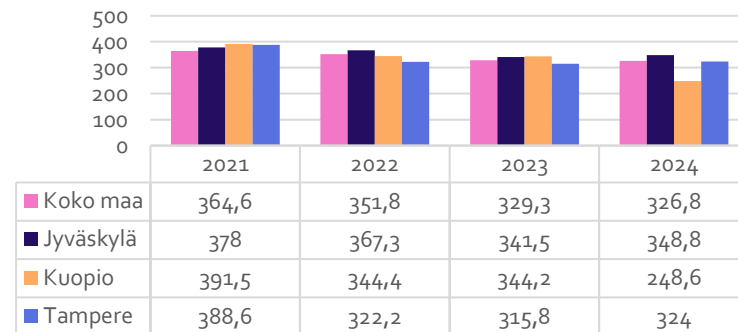

- Kuopiossa hukkui ennakkotiedon mukaan viisi henkilöä vuonna 2025.
- Tieliikenneonnettomuudessa kuoli kaksi henkilöä vuonna 2025.
- Ikäihmisten kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot olleet alenemaan päin viimevuosina. 65-vuotta täyttäneiden lonkkamurtumien osalta kehitys pysynyt tasaisena viimevuosina.

Hukkumiset:
5 (v.2024: 4)

Tieliikennekuolemat:
2 (v.2024: 2)

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot
65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä

■ Koko maa ■ Jyväskylä ■ Kuopio ■ Tampere

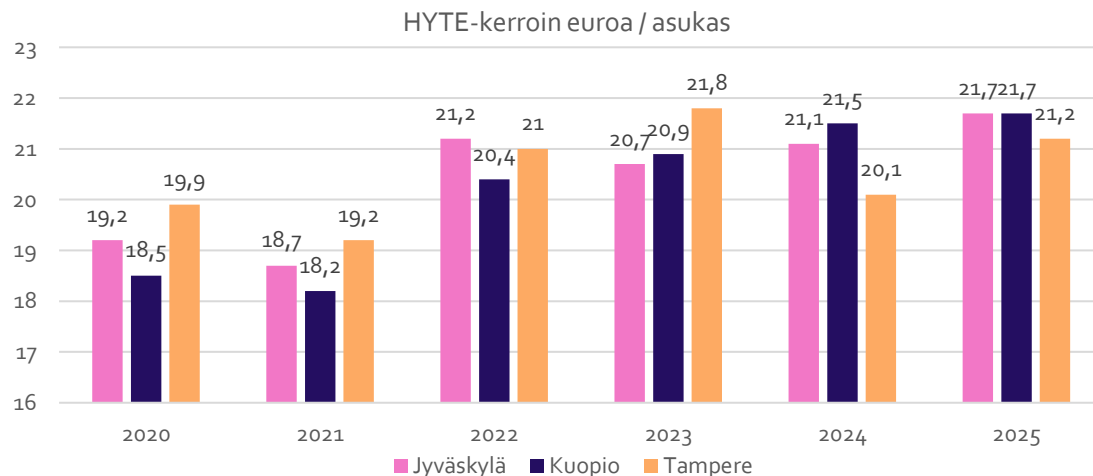
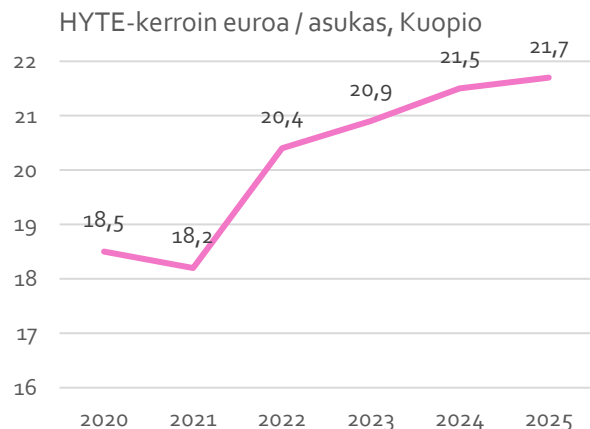
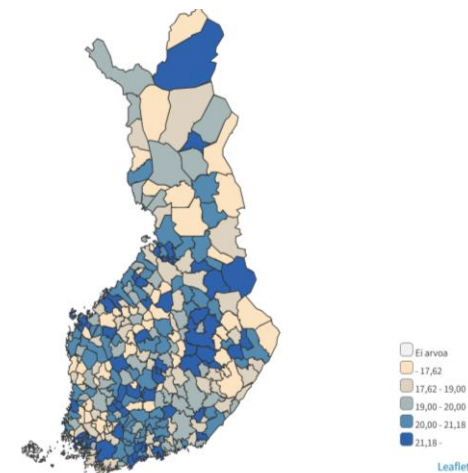
Hytekerroin ja TEAvisari

Hytekerroin ja TEAvisari kertovat kunnan hyvinvoinnin edistämisestä ja siihen panostamisesta. Seuraavaksi lyhyt katsaus vuoteen 2025.

Hytekerroin hienolla tasolla

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosan suuruus määräytyy osaksi kuntien tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Kuopion kehitys on myönteistä ja viimeisin hytekerroin on 70, joka tarkoittaa euroina 21,7 € per asukas. Hytekerroin muodostuu prosessi- ja tulosindikaattoreista, joita on yhteensä 20 kappaletta.

**Yhteensä
2,7 M €**

TEAviisarissa uusimmat tulokset v.2025 koskevat kuntajohtoa ja kulttuuria

	Kuopio	Koko maa
Kaikki sektorit	80	72
Kuntajohto	98	87
Perusopetus	65	64
Lukiokoulutus	67	69
Ammatillinen koulutus	..	66
Liikunta	85	69
Hyvinvointialueet	..	59
Kulttuuri	80	77

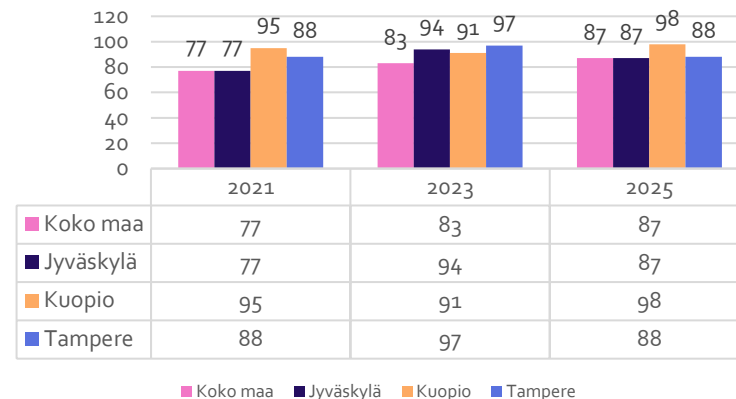
Kuopion kuntajohdon tulos on parantunut vuodesta 2023

Se on myös verrattain parempi koko maan, Jyväskylän ja Tampereen tuloksiin.

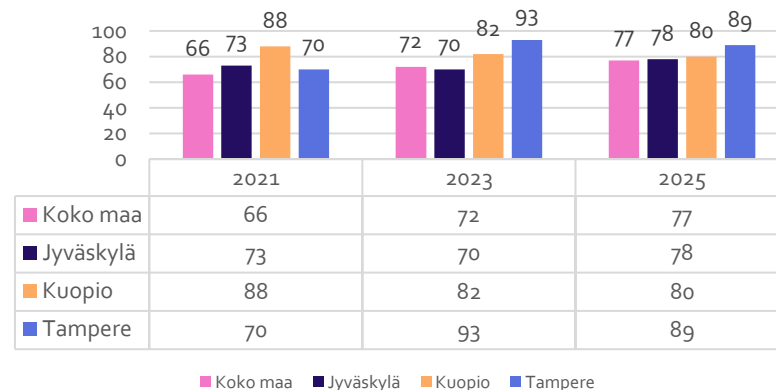
Kulttuurin edistämisen osalta luvut ovat puolestaan heikentyneet

Verrokkikaupungeilla luvut ovat parantuneet.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuntajohdossa - TEA, pistemäärä

Kulttuurin edistäminen kunnissa - TEA, pistemäärä

TEAvisari

Kulttuurin kehittämiskohdeet tulevaisuutta ajatellen

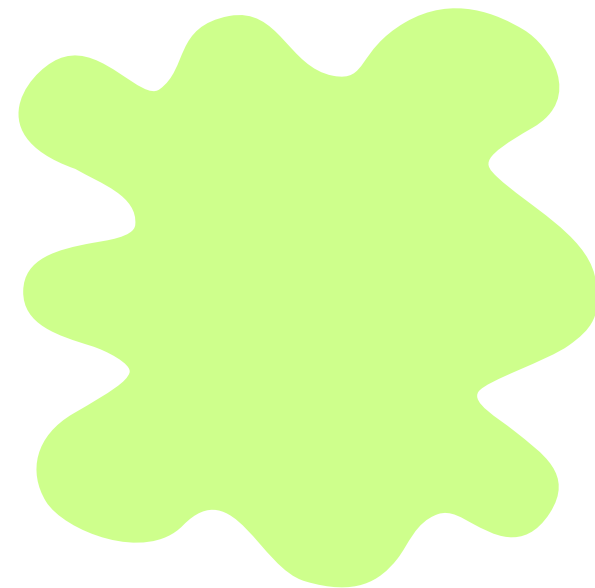
HUOM. Tarkennus: AVI teki peruspalvelujen arvioinnin 2023: Lukutaitostrategia ja lukemisen edistäminen on käsitelty hyvinvoinnin edistämisen lautakunnassa 2024:

[Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta Pöytäkirja 20.11.2024/Pykälä 73 | Dynasty tietopalvelu : Kuopion kaupunki](#)

Esittely luottamushenkilöille Taiteen perusopetukseen osallistuvien lasten ja nuorten määrä	Ei
Taloudellinen tukeminen osallistumisen mahdollistamiseksi Vapaaoppilaispaikka	Ei tietoa
Yhteenveto hyvinvointikertomuksessa Taiteen perusopetukseen osallistuvien lasten ja nuorten määrä	Ei
Esittely luottamushenkilöille Kuntalaisten tyytyväisyyttä kaikkiin tai joihinkin kulttuuripalveluihin	Ei
Yhteenveto hyvinvointikertomuksessa Kuntalaisten tyytyväisyyttä kaikkiin tai joihinkin kulttuuripalveluihin	Ei
Ohjelmien käsittely luottamushenkilöhallinnossa Peruspalvelujen saatavuuden arviointi 2023: Kuntien kulttuuritoiminta ja Lukutaitostrategia ja lukemisen edistäminen yleisten kirjastojen toiminnassa	Ei lainkaan
Ohjelmien käsittely johtoryhmässä Valtioneuvoston periaatepäätös kulttuuriperintöstrategiasta 2023–2030 (VM 2023)	Ei lainkaan
Esittely johtoryhmälle Taiteen perusopetukseen osallistuvien lasten ja nuorten määrä	Ei
Ohjelmien käsittely johtoryhmässä Taide, kulttuuri ja moninainen Suomi: Opetus- ja kulttuuriministeriön toimenpideohjelma moninaisuuden edistämiseksi taiteen ja kulttuurin alalla (OKM 2023:28)	Ei lainkaan
Ohjelmien käsittely luottamushenkilöhallinnossa Valtioneuvoston periaatepäätös kulttuuriperintöstrategiasta 2023–2030 (VM 2023)	Ei lainkaan

3. Keskeisiä onnistumisia ja kehittämisen paikkoja toiminnassa 2025

- Hyvinvoinnin edistäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä, koskettaen kunnan lakisääteisiä tehtäviä. Lain mukaan kunnan on raportoitava toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain.
- Hyvinvointia edistetään osana normaalia työarkea aina strategiselta tasolta operatiiviselle tasolle, päätöksenteosta toiminnan toteutukseen - raportoitava kenttä toiminnasta on siis lopulta hyvin laaja.
- Tärkeintä on nostaa esille onnistumisia ja kehittämisen paikkoja. Kuopion toimeenpanevan hyvinvointiryhmän jäseniltä sekä uuden hyvinvointisuunnitelman laadintaan osallistuneilta keskeisiltä virkahenkilöiltä pyydettiin maaliskuussa 2026 keskeisimmät onnistumiset (3-5 kappaletta) vuodelta 2025 sekä keskeisimmät kehittämisenpaikat (1-3 kappaletta) oman vastualueen toiminnan osalta. Aikaa vastata oli kaksi työviikkoa.
- Seuraavilla dioilla kuvataan tiivistetysti hyvinvointikoordinaattorille esitetyt vuosikertomukseen nostettavat asiat.
- Toiminnan raportointia osana hyvinvoinnin tilan vuosiseurantaa tullaan kehittämään valtuustokauden aikana.

Ympäristöterveydenhuolto:

- ympäristöterveydenhuollon valvonta toteutui suunnitelmallisesti kouluissa ja päiväkodeissa. Kesällä selviteltiin päiväkotien lämpöolosuhteita projektiluonteisesti, toimenpiderajat eivät ylittyneet, mutta kehittämis ehdotuksia syntyi
- asuntojen terveyshaittaepäilyt selvitetään viivytyksettä
- elintarvike- tai talousvesivälitteisiä epidemioita ei ollut
- Seutuyhteistyönselvitys viranomaistoiminnassa käynnistyi

Lisätietoja: Tarja Hartikainen

Asuminen:

- Pohjois-Savon pitkäaikaisasunnottomuushanke Polulla kotiin käynnistyi. Kuopion kaupunki ja asumisneuvonta ovat mukana toteuttamassa hanketta
- Kuopas Oy:n uuden opiskelija-asunto kohteen ensimmäiset asunnot valmistuivat Savilahteen.
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvitys ja palveluverkkosuunnitelma valmistuivat.
- Täydennysrakentamisselvitys valmistui runkolinjan 4 osalta

Lisätietoja: Katri Hiltunen

Tilat:

- Vuonna 2025 valmistuneiden Jynkän ja Pyörön uusien päiväkotien pihat tarjoavat päiväkotien aukioloajan ulkopuolella monipuolisen toiminta- ja leikkialueen alueen lapsiperheille
- Pyöräparkkeja ei rakennettu vuonna 2025 koulujen pihoille lisää

Lisätietoja: Hannu Väänänen

Kansallinen kaupunkipuisto:

- Keskustan kävelykierros (KKP)

Lisätietoja: Heli Pitkänen

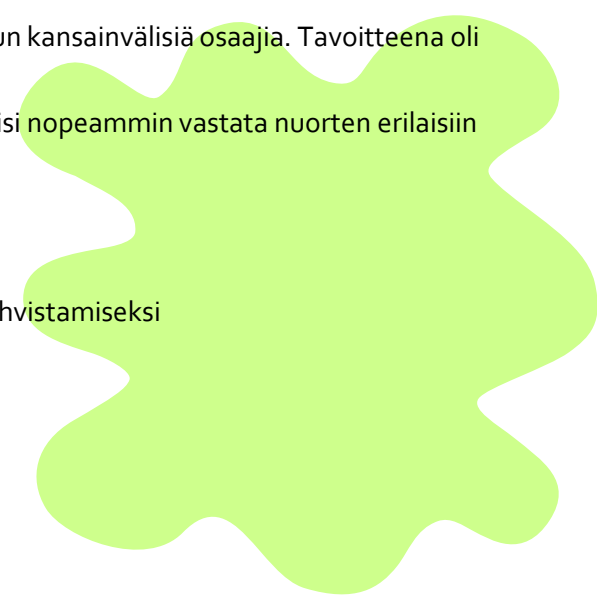
Työllisyyspalvelut:

- Työvoimapalvelut siirtyivät kuntaan vuoden 2025 alussa. Asiakkaiden palvelu turvattiin monikanavaisesti uudistuksen alusta saakka. Yhteydenottoja henkilö- ja työnantaja-asiakkaisiin oli 233 306 kpl:tta erilaisten tapahtumien ja hankkeiden lisäksi.
- Kotoutumiskoulutuksen prosessin uudistaminen. Uudistuksen tavoitteena turvata asiakkaiden nopeampi palveluun pääsy palvelutarpeen mukaisesti.
- Uudenlaisten tulosperusteisten pilottien hankkiminen työllistymisen tueksi, joissa tavoitteena saada aikaan parempaa vaikuttavuutta
- Kaupungin eri organisaatioiden välille perustettiin kotoutumisen edistämisen kaupunkitasoinen työryhmä, jonka tavoitteena on tilannekuvan selkeyttäminen sekä tukea kaupungin sisäistä maahanmuuton ja kotoutumisen kokonaisuutta mm. tiedonkulkua vahvistamalla.
- Kaupungin yksiköiden haastaminen loppuvuoden aikana ottamaan työyksiköihinsä työkokeiluun kansainvälisiä osaajia. Tavoitteena oli vahvistaa Kuopion vetovoimaa ja monimuotoisuutta sekä tukea osaajien juurtumista alueelle.
- Ohjaamon resursseja vahvistettiin sisäisesti mm. työkykykoordinaattorin palvelulla, jotta voitaisi nopeammin vastata nuorten erilaisiin palvelutarpeisiin.

Kehittämisen kohteet:

- Työnantajapalveluiden kehittäminen edelleen piilotyöpaikkojen löytämiseksi ja yrittäjyyden vahvistamiseksi
- Viestinnän vahvistaminen, jotta tietoisuus palveluista lisääntyy
- Sidosryhmä- ja verkostoyhteistyön vahvistaminen

Lisätietoja: Virpi Noronen

Yhteisöpalvelut:

- Hyvinvointia kulttuurista ikäihmisille Pohjois-Savoon -hanke 2025-2027 on kehittänyt kulttuurin vapaaehtoistoimintaa (kulttuuriluotsi), ikääntyneiden kulttuurihyvinvointipalveluiden yhdyspintarakennetta, etsivää kulttuurista vanhustyötä, ikäystävällisiä kulttuuripalveluja ja kulttuurisen vanhustyön palveluja kohderyhmänään kotona asuvat yli 65-vuotiaat, joilla on kulttuuriin osallistumisen esteitä.
- Kaikukorttitoiminta laajoine toimijaverkostoineen on parantanut taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien lasten, nuorten, aikuisten, perheiden ja ikääntyneiden mahdollisuuksia osallistua yhdenvertaisesti kulttuuri- ja liikuntaelämään ja harrastuksiin.
- Meidän Kuopio -festivaali on vakiintunut ja saanut paljon uusia toimijoita ja kansainvälisiä toimijoita ja -osallistujia mukaan.
- Meidän Kuopio -tuki, yhteisöllisen toiminnan avustusmalli on otettu käyttöön vuonna 2026, mallia pilotoitiin vuosina 2024-25.
- Tiukasta taloustilanteesta huolimatta on tehty monivuotisia kumppanuussopimuksia järjestötoimijoiden kanssa.
- Perintövaroja suunnattu lasten ja nuorten hyvinvointia edistävään toimintaan (liikunta, kulttuuri).
- Yhteisöpalveluiden avustuskriteerijä on tarkennettu ja avustuksia kohdennetaan ensisijaisesti lasten ja nuorten toimintaan sekä eläkeläisten säännölliseen toimintaan.
- Yhteisöpalveluiden koordinoimaa vapaaehtoistoimintamallia on kehitetty mm. koulutuksin.
- Meidän Kuopio osallisuusmalli on hyväksytty.
- Matka kohti dialogista kaupunkia aloitettu: Lanseerattu oma Kuopion dialogimalli, Dialoginen yhteiskehittämisen menetelmä. Menetelmää hyödynnetty mm. lasten ja nuorten harrastustoiminnan kehittämisessä. Kaupunki osallistui ensimmäistä kertaa Kansallisten dialogien järjestämiseen.
- Maaseutualueille on perustettu kaksi uutta pitäjäraatia vahvistamaan osallisuutta ja lähidemokratiaa.
- Liikunnanohjauspalveluissa on vahvistettu liikunnan vapaaehtoisten toimintamallia mm. koulutuksin

Kehittämiskohteet:

Kulttuuripolku-perusopetuksen kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisten kuljetusten varmistaminen kouluilta kulttuurikohteisiin vuodesta 2029 eteenpäin. (Tällä hetkellä kuljetukset kustannetaan yhteisöpalveluiden perintövaroista 2026-2028.)

Lisätietoja: Kati Vähäsarja, Jonna Forsman, Sirpa Niemi

Ehkäisevä päihdetyö (Yhteisöpalvelut):

- Seksuaalisen häirinnän ja ahdistelun estämiskampanja
- Laaja monialainen yhteistyö ja sen myötä moniin asioihin vaikuttaminen/ monissa mukana olo
- Ept:n tunnettavuuden erit. kaupungin sisällä, ja viestinnän, tehostaminen

Kehittämiskohteet:

- Eri ikäryhmiin kohdistuvat kampanjat erit. ikäihmiset
- Monialaisen yhteistyön kehittäminen erit. koulujen, nuorisotyön ja vanhemmuuden tukemisen teemoissa
- Konkreettisten toimenpiteiden esille tuominen

Lisätietoja: Tiina Nykky

Teatteri:

- Vuonna 2025 teatteri teki euromääräisen lipputuloennätyksen 1 449 573 €. Kävijämäärä oli myös parhaita teatterin historiassa.
- Vuoden 2025 aikana teatteri teki saavutettavuusharppauksen ja otti käyttöön Subtitle Mobile applikaation, joka mahdollisti tekstityksen, englanninkielisen käännöksen ja kuvailutulkkauksen katsojan omaan mobiililaitteeseen. Teatteri järjesti myös tuoksuttomia, aistiystävällisiä ja viittomakielelle tulkattuja esityksiä.
- Esitysvarmuutta parannettiin huomattavasti. Musikaalituotantoihin kehitettiin varahenkilöjärjestelmä ja tämän johdosta yhtäkään musikaalia ei peruutettu sairastapauksen takia vuonna 2025. Myös muiden tuotantojen perumiset ovat vähentyneet merkittävästi.
- Loimme teatterin turvallisemman tilan ja turvallisemman työyhteisön periaatteet.

Kehittämiskohteet:

- Tuotantoprosessin kehittäminen
- Markkinoinnin kokonaisuuden kehittäminen

Lisätietoja: Antti Lahti

Kirjastopalvelut:

- Kirjastopalveluissa on järjestetty fyysisiä ja digitaalisia kohtaamisia lisäävää toimintaa.
- Yli 1,2 miljoonaa käyntiä, yli 2,5 miljoonaa lainaa, yli 1,6 miljoonaa verkkoasiointia sekä noin 33 000 tapahtumissa ja koulutuksissa kävijää
- Esimerkkejä aikuisten tapahtumista:
 - Elävä äänikirja, Luupin alla -keskustelutilaisuudet, lukupiirit fyysisesti ja verkossa), lautapeli-illat, kirjailijavieraat, Runokantti ja open mic, musiikki-, peli ja elokuvatapahtumat, yhteiskunnalliset tapahtumat kuten Suuri valhe vammaisuudesta, Asiantuntijan aamukahvit: Yksinäisyyden monet kasvot. Kirjastopalveluiden popup-toiminta
 - Kirjasto tekee yhteistyötä työikäisten sosiaalipalvelujen etsivän työn kanssa. Pääkirjaston ala-aulassa on ollut pop up -tyyppisesti esittelemässä palvelujaan mm. Settlementti Puijolan asumisneuvonta ja Tukiaulan Lähiaula-konsepti
- Esimerkkejä lasten tapahtumista:
 - Viikoittaiset satutunnit (tukiviitotut satutunnit kerran kuussa, myös yhteistyössä HUMAK:n kanssa; myös ”normaaleilla” satutunneille yhteistyökumppaneita esim. Savonia AMK, UEF)
 - Eri teemaiset työpajat (joko kaikille avoimet tai ryhmille suunnatut, esim. painopehmytyöpajat, varhaiskasvatuksen Legopajat), Konsolipelikeskiöyköt yhdessä Pelituen kanssa, teemalliset tapahtumapäivät, -viikot ja -kuukaudet (esim. Harry Potter -päivä, Autismitietoisuuden viikko, Peliviikko, Satakielikuukausi).
 - Myös jalkautumista muiden toimijoiden tapahtumiin (esim. Kompassille, Kulttuuriareena 44:lle, Nekoconiin, Vauvan päivän tapahtumaan) ja vastaavasti isompien tapahtumakokonaisuuksien tuottaminen yhteistyökumppaneiden kanssa (esim. Japani-päivä, Kirjakantin lasten ja nuorten päivä).
- Esimerkkejä palveluista: Lainattavat kirjastoaineistot myös e-aineistona, Kirjaston moniammatillisesti koottu nepsy-nurkkaus, Lainattavissa lukemisen apuvälineitä ja liikuntavälineitä, Kirjoja kotiin -palvelu asiakkaille, jotka eivät pääse asioimaan kirjastoon, Monikielisen kirjaston ja Celia-kirjaston kokoelmat

Kehitettävää:

- Kirjaston toimiminen enemmän alustana kuntalaisten (erit. nuorten) omalle tapahtumatuotannolle eli nuoret tekemässä tapahtumia nuorille. Palvelujen yhteiskehittäminen kuntalaisten kanssa.

Lisätietoja: Päivi Peiponen

Varhaiskasvatus:

- ProVaka -toimintamallin laajentuminen (tällä hetkellä mukana 16 varhaiskasvatuksen yksikköä)
- Digitaitokalenteri varhaiskasvatuksessa (ikärajat, digilaitteiden turvallinen ja terveellinen käyttö, pelaaminen)
- Henkilöstön osaamisen lisääminen, koulutukset mm. monikulttuurisen huoltajan kohtaaminen, ruokakasvatus
- Yhdessä aika -menetelmän runsas käyttö varhaiskasvatuksessa

Kehittämisen kohteet:

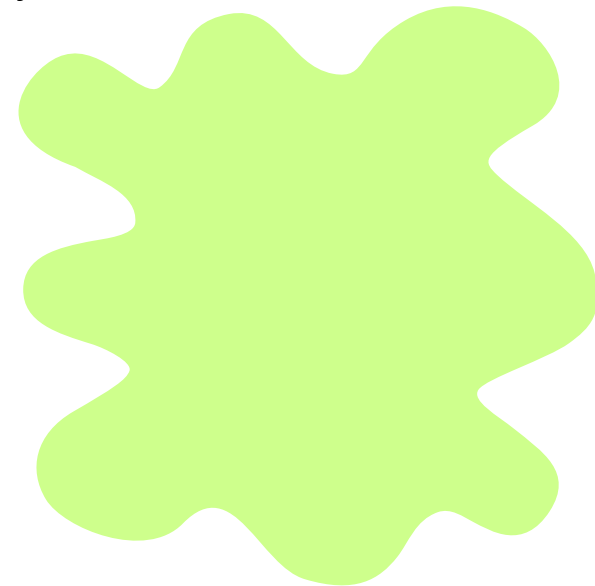
- Liikkuva varhaiskasvatus -toimintamallin tehostaminen
- Kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelman päivitys ja jatkumon rakentaminen varhaiskasvatuksesta perusopetukseen sekä henkilöstön kouluttaminen

Lisätietoja: Minna Kari, Sari Kempainen

Liikuntapaikkapalvelut:

- Luolan onnistunut aloitus
- Opiskelija- ja uimataitorannekkeiden onnistunut lanseeraus
- Käyntimäärän isohko nousu yleisesti

Lisätietoja: Saku Kekäläinen

Perusopetus ja lukiokoulutus:

- **Kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan vastaisen työn** kehittäminen Kuopion kaupungin perusopetuksessa. Keväällä 2025 valmistunut Kiusaamisen vastainen työ Kuopion kaupungin perusopetuksessa –opas ohjaa koulukohtaista työtä huomioiden Puijon torni –mallissaan ennaltaehkäisemisen, tunnistamisen, puuttumisen, seurannan ja jälkihuolenpidon portaat. Kiusaamisen vastaisessa työssä toimitaan samanaikaisesti sekä yksilö- että ryhmätasolla, koulun osallisuusryhmiä hyödyntäen, koulun ja kodin yhteistyössä sekä yhteistyössä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa. Ennaltaehkäisevässä työssä hyödynnetään tunne- ja turvataitokello –sivuston materiaaleja tunne-, vuorovaikutus- ja turvataitokasvatukseen. Tunne- ja turvataitokello –sivusto sai innostava kehittämisteko palkinnon Tärkeissä töissä -gaalassa joulukuussa 2024.
- **Esi- ja perusopetuksen oppimisen tuki** uudistui 1.8.2025. Kuopion kaupungin esi- ja perusopetuksessa on vahvistettu oppilaan oikeutta laadukkaaseen, oikea-aikaiseen ja tarpeenmukaiseen tukeen esimerkiksi vahvistamalla vertaisoppimista ja inklusiivista toimintakulttuuria
- **Meijän lukio II – Lukiolaisten koulupudokkuuden ennaltaehkäisy ja hyvinvoinnin tukeminen Itä-Suomessa –hanke (ESR+)** on kehittänyt koulujen toimintakulttuuria yhteisöllisemmäksi ja vahvistanut nuorten koulukiinnittymistä. Oppivelvollisuuslain uudistus yhdessä nuorten mielenterveys- ja neurokirjon haasteiden lisääntymisen kanssa on luonut tarpeen monimuotoistaa lukiokoulutuksen tukitoimia. Lukiokoulutukseen on kehitetty pajamalli tukemaan keskeyttämis- ja syrjäytymisvaarassa olevia lukio-opiskelijoita.
- **Tiedolla johtaminen.** Hyvinvointityön edistämisen tukena toimii valtakunnallisten kyselyjen rinnalla perusopetuksessa vuosittain oppilaille, huoltajille ja opettajille toteutettava laatuksely ja lukiokoulutuksessa vuosittain opiskelijoille toteutettavat tulo-, olo- ja päättökyselyt.

Kehittämiskohteet:

- Liikunnallisen elämäntavan edistäminen perusopetuksessa. Liikunnallisen elämäntavan edistämistä koskeva säännös astuu voimaan 1.8.2026

Lisätietoja: Mika Kuitunen, Tarja Ärväs

Strategiset kaupunkikehityshankkeet:

- Valmisteltu uutta strategista kaupunkikehityshanketta Kuopio Plus, jossa kehitetään sekä kaupungin keskustaa, että lähimpiä lähiöitä pitkällä aikavälillä. Hankkeelle on luotu kehittämisohjelmaa, jonka tavoitteena on vahvistaa monialaista kehittämistä hankealueella. Yhteinen hyvinvointi on yksi hankkeen läpileikkaavista pääteemoista.

Kehittämiskohteet:

- Toimintamallien rakentaminen laajamittaisessa kaupunkikehittämissankkeessa, jotta erilaiset hyvinvointiin ja elinvoimaan linkittyvät näkökulmat saadaan monialaisesti yhteensovitettua entistäkin varhaisemmassa vaiheessa.
- Hyvinvointitiedon hyödyntäminen kaupunkikehittämisen pohjana ja pitkän aikavälin hyvinvointivaikutusten mallintaminen.

Lisätietoja: Antti Niskanen, Santtu Pirskanen

Viksu Kuopio:

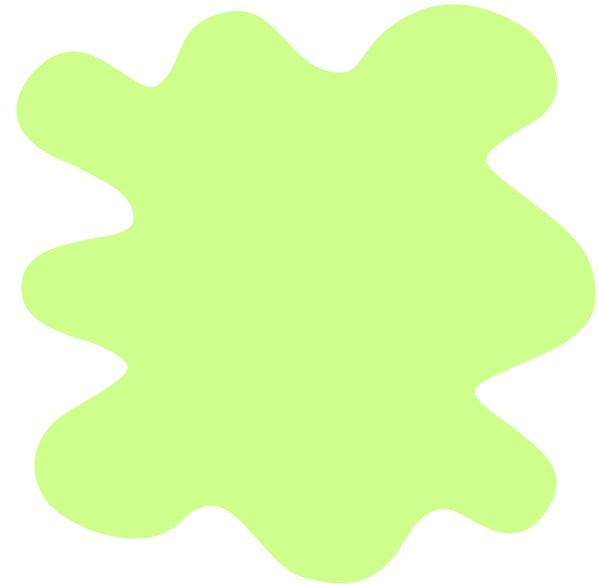
- Luonnon saavutettavuutta on parannettu mm. Tahkolla ja Korkeakoskella. Luontokohteiden virkistyskäyttömahdollisuuksia on parannettu uusimalla laavuja sekä kehittämällä talvipyöräily- ja kävelyreittejä. Osa kaupungin laavuista on tehty esteettömiksi ja ympärivuotisen käytön mahdollistavia. Korkeakoskelle on uusittu portaat sekä rakennettu esteetön kulkutasanne ja Vanuvuorelle on rakennettu uusi laavu.
- Jalankulun ja pyöräilyn erottelevaa väylästä rakennettiin Puijonkadulle välillä Asemakatu-Puutarhakatu huomioiden myös esteettömyys.

Lisätietoja: Minna Kokkonen

Mieliteko-ohjelman Mieliteko 2.0 –hanke

- Muutosvalmennus: suoria ja myönteisiä vaikutuksia osallistujien kokemaan positiiviseen mielen hyvinvointiin, mikä vahvisti yrityksien tiedolla johtamista.
- Lähettilästoiminnan käynnistäminen. Onnistuneen osallistujahankinnan ansiosta lähettilästoiminnalle eli toiminnan juurruttamiselle jäi riittävästi aikaa. Lähettiläsvalmennuksissa työyhteisöjä tuettiin mielen hyvinvointiin liittyvän toiminnan kehittämisessä. Valmennus räätälöitiin kunkin ryhmän tarpeisiin.
 - **Valmennusten aikana nousi esille kaksi selkeää kehittämistarvetta:** esihenkilöiden osaamisen vahvistaminen mielen hyvinvoinnin tukemisessa sekä tarve edistää erityisesti työssä käyvien miesten mielen hyvinvointia.
- Mieliteko tunnettavuus on parantunut. Viestinnässä onnistuttu erityisen hyvin. Kuntien välisen viestintäverkoston luominen ja yhteinen maakunnallinen videokampanja (yli 100 000 katselua) vahvistivat kuntien välistä yhteistyötä ja nostivat esille Mieliteon toiminnan näkyvyyttä.

Lisätietoja: Liisa Pietikäinen

Kiinnostavatko tilastot enemmänkin ja haluat syventyä erilaisiin lukuihin?

Tutustu esimerkiksi kaikille avoimiin tilastolähteisiin, joista voit valita haluamasi muuttujat tarkastelun kohteeksi. Sukella lukujen syövereihin oheisista linkeistä:

- Kouluterveyskysely: [Workbook: KTK_public.fi](#)
- Sotkanet: [Etusivu - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki](#)
- Tilastokeskus: [Tilastokeskus](#)
- Liiteri: [Liiteri-tietopalvelu](#)
- Poliisin tilastointi: [Toimintaympäristö ja tilastot – Poliisi](#)
- Kuopion laaja hyvinvointikertomus: [Microsoft Power BI](#)

Lisätietoja hyvinvointia kuvaavista tilastoista:
Anne Sahrjo, anne.sahrjo@kuopio.fi

